

Materinski jezik

STANDARDI UČENIČKIH POSTIGNUĆA
ZA MATERINSKI JEZIK

Dokument je usvojen na 13. sjednici Odbora Agencije za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje održanoj 23. veljače 2021. godine.

STANDARDI UČENIČKIH POSTIGNUĆA ZA MATERINSKI JEZIK,
KRAJ 3. RAZREDA

1. OBLAST: ČITANJE – KNJIŽEVNOST

1. komponenta: Ključne ideje i detalji

Ishodi učenja:

1. Pozorno čita ili sluša tekst u cilju razumijevanja i donošenja logičnih zaključaka; citira konkretne tekstove pri pisanju ili govoru u svrhu potkrijepljenja zaključaka donesenih na temelju teksta.
2. Prepoznaje i objašnjava ključne ideje teksta i njihove razrade; sažima ključne ideje na temelju detalja koji je potkrijepljuju.
3. Analizira likove, događaje i ideje te njihove međudnose u tekstu.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Čita kraće tekstove te na poticajna pitanja pronalazi osnovne podatke ili informacije.	1.a Odgovara na detaljna pitanja o pročitanom ili odslušanom tekstu.	1.a Postavlja pitanja (tko, što, gdje, kada, kako...) o odslušanom tekstu uz prepričavanje.
2.a Prepričava priče iz različitih kultura uz poticajna pitanja.	2.a Objašnjava ponuđenu poruku teksta.	2.a Izvodi glavnu poruku teksta.
2.b Ilustrira važne detalje priče.	2.b Prepoznaje rečenice s porukom u kojima je očita ključna ideja.	2.b Prepričava pročitanu priču prateći tijek događaja te navodeći niz detalja iz priče.
2.c Pronalazi odgovarajuće podatke (opis, osjećaji i način njihova prikazivanja u tekstu).	2.c Određuje temu teksta.	2.c Izražava vlastiti doživljaj o pročitanome argumentirajući ga navodima iz teksta.
3.a Pronalazi u tekstu jednostavne informacije o likovima i imenuje ih.	3.a Određuje glavne i sporedne likove.	3.a Analizira postupke i osjećaje likova u priči.
3.b Imenuje mjesto i vrijeme radnje.	3.b Prepričava događaje iz priče.	3.b Utvrđuje kako postupci likova doprinose razvoju radnje.

2. komponenta: Vještina i struktura

Ishodi učenja:

1. Tumači različita značenja riječi i izraza, tehničkih, osnovnih i prenesenih značenja iz teksta i utvrđuje kako izbor riječi utječe na značenje teksta.
2. Analizira strukturu tekstova uključujući i kako se određene rečenice, odlomci i veći dijelovi teksta (npr. ulomak, poglavlje, scena ili kitica) odnose jedni prema drugima i prema cjelini.
3. Utvrđuje kako točka gledišta ili namjera utječu na oblikovanje sadržaja i načina pisanja teksta.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Izdvaja manje poznate riječi i izraze iz teksta.	1.a Pronalazi značenje manje poznatih riječi i izraza u tekstu.	1.a Objašnjava osnovna i prenesena značenja riječi i izraza iz teksta.
1.b Sklapa rečenice od poznatih riječi.	1.b Bira odgovarajuće riječi i upotrebljava ih u oblikovanju rečenica.	1.b Ispituje značenje riječi u rečenici prema kontekstu.
		1.c Upotrebljava nove riječi pri oblikovanju ili dopunjavanju rečenica.
2.a Označava dijelove pjesme.	2.a Određuje kiticu i stih pjesme razlikujući ih.	2.a Definira dijelove pjesme i navodi primjere – stih i kitica.
2.b Izdvaja riječi koje se rimuju u pjesmi.	2.b Izdvaja kiticu u kojoj se pojavljuju traženi opis ili određeni osjećaj.	2.b Uspoređuje razlike u pjesničkim slikama i iskazano raspoloženje u njima.
2.c Razlikuje basne od ostalih vrsta tekstova (uočavajući likove životinja).	2.c Prepoznaje početak, središnji dio i završetak priče – basne.	2.c Povezuje informacije iz različitih dijelova priče – basne.
2.d Označava dijelove teksta razlikujući uvod, razradu i kraj.	2.d Raspoređuje cjeline prema redoslijedu događaja.	2.d Služi se pojmovima ulomka, poglavlja, pri pisanju i govoru opisujući tijek radnje.
3.a Navodi (nabraja) postupke likova.	3.a Izražava doživljaj teksta uz vlastiti stav o pročitanome.	3.a Uspoređuje postupke likova iz teksta s vlastitim postupcima.
		3.b Preoblikuje pročitani tekst (stvara novi završetak, mijenja postupke likova, uvodi nove likove).

3. komponenta: Usvajanje i korištenje rječnika

Ishodi učenja:

1. Utvrđuje ili razjašnjava značenje nepoznatih i višeznačnih riječi i izraza.
2. Razumije preneseno značenje riječi, veza između riječi i nijanse u značenjima riječi.
3. Usvaja i pravilno koristi nove riječi i izraze; obogaćuje rječnik.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Ustanovljuje u sadržaju nepoznate, manje poznate i višeznačne riječi i izraze i pita za pojašnjenje.	1.a Tumači značenje nepoznatih, manje poznatih i višeznačnih riječi i izraza u sadržaju.	1.a Koristi u jeziku manje poznate i višeznačne riječi i izraze koji su ranije razjašnjeni.
1.b Određuje značenje manje poznatih riječi u sadržaju prilagođenome za uzrast, objašnjava ih uz pomoć učitelja.	1.b Pojašnjava manje poznate riječi upotrijebljene u skladu s komunikacijskom situacijom.	1.b Upotrebljava kontekst rečenice i komunikacije za pojašnjenje manje poznatih i višeznačnih riječi i izraza.
1.c Povezuje značenja riječi nastalih dodavanjem afiksa poznatoj riječi.	1.c Objašnjava značenje novih riječi i izraza nastalih dodavanjem afiksa poznatoj riječi (npr. ugodno – neugodno; pravilno – nepravilno).	
	1.d Izvodi nove riječi od drugih riječi praveći nova značenja, npr. imenice od glagola i obrnuto.	1.d Koristi tiskane i elektroničke rječnike kako bi utvrdio ili pojasnio značenje riječi.
	1.e Objašnjava značenje nove riječi na osnovi druge poznate riječi s istim korijenom (npr. prijatelj, druženje, prijateljstvo...).	1.e Primjenjuje korijenski morfem kako bi iskazao više riječi istog korijenskog morfema.
1.f Prepoznaje prototipne i česte umanjnice i uvećanice.	1.f Prepoznaje prototipne imenice, glagole koji imaju konkretno značenje povezano s neposrednom stvarnošću.	1.f Usvaja lingvističke pojmove imenica, glagol, na prototipnim riječima – funkcionalno upotrebljava sve vrste riječi prema vlastitome jezičnom razvoju.
2.a Imenuje suprotna značenja riječi (npr. siromašan – bogat, lijep – ružan).	2.a Razlikuje osnovno i preneseno značenje riječi.	2.a Objašnjava preneseno značenje riječi (npr. dug jezik).
	2.b Uspostavlja odnos između riječi u svakodnevnom životu i njihovu uporabu u rečenici (na primjer „pucati od smijeha“).	2.b Uspoređuje odnose među riječima i nijanse u značenju riječi (umorio sam se – „pao sam s nogu“).

2.c Opisuje osnovne emocije (ljubav, ljutnja, tuga, srdžba).		2.c Razlikuje nijanse značenja među srodnim riječima koje opisuju emocije (npr. ljutnja, bijes, srdžba).
3.a Pravilno izgovara nove riječi i izraze.	3.a Upotrebljava nove riječi za izražavanje.	3.a Koristi nove izraze i tako obogaćuje rječnik.
		3.b Provjerava nove izraze i njihovo značenje.

4. komponenta: Integracija znanja i ideja

Ishodi učenja:

- Integrira i procjenjuje sadržaj predstavljen u različitim medijima i formatima, između ostalog vizualno, audiovizualno, broičano, kao i riječima.
- Prikazuje i ocjenjuje konkretne tvrdnje u tekstu koristeći valjana obrazloženja i relevantne dokaze.
- Analizira dva ili više tekstova koji obrađuju sličnu temu ili predmet zanimanja s ciljem prikupljanja znanja te uspoređuje različite pristupe autora.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Čita tekst s ilustracijama kako bi povezo sliku i dio priče.	1.a Tumači značenje ilustracije unutar teksta.	1.a Stvara priču po slikama na zadanu temu.
2. NIJE PRIMJENJIVO	2. NIJE PRIMJENJIVO	2. NIJE PRIMJENJIVO
3.a Prepoznaje iskustvo likova u različitim bajkama.	3.a Uspoređuje likove iz različitih priča – bajki.	3.a Uspoređuje ključne detalje iz dva različita teksta na istu temu.

5. komponenta: Opseg i razina složenosti teksta

Ishod učenja:

- Nepriistrano i stručno čita i razumije složene književne i informativne tekstove.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Navodi osnovne informacije o pročitanoj tekstu.	1.a Objašnjava glavnu temu i ideju teksta.	1.a Postavlja pitanja o pročitanoj tekstu.
1.b Iskazuje jedan ili više podataka o pročitanoj književnoj tekstu.	1.b Odgovara na pitanja iz teksta.	1.b Definira ključne ideje i pojmove.

2. OBLAST: ČITANJE – INFORMATIVNI TEKSTOVI

1. komponenta: Ključne ideje i detalji

Ishodi učenja:

1. Čita tekst u cilju utvrđivanja navoda teksta, donošenja logičnih zaključaka i citira konkretne tekstualne dokaze potkrijepljujući zaključke donesene na temelju teksta.
2. Određuje ključne ideje i teme teksta te analizira njihovu razradu sažimajući važne detalje i ideje koji to potkrijepljuju
3. Analizira kako i zašto se pojedinci, događaji i ideje razvijaju i ulaze u interakciju kroz tekst.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Čita tekst u svrhu odgovaranja na detaljna pitanja.	1.a Postavlja pitanja o važnim detaljima i likovima u tekstu.	1.a Pronalazi odgovore na pitanja u tekstu.
2.a Ilustrira temu teksta.	2.a Određuje temu i ideju teksta.	2.a Objašnjava temu i ideju teksta.
	2.b Pronalazi informacije u tekstu.	2.b Prepričava tekst poštujući slijed događaja.
	2.c Pronalazi (tražene) podatke u tekstu prema uputi ili pitanjima.	2.c Pronalazi (i usmeno) iskazuje tražene podatke u tekstu.
3.a Uz poticajna pitanja opisuje najvažnije događaje i likove iz teksta.	3.a Prepričava događaje iz teksta uočavajući povezanost (pao sam – udario sam se).	3.a Uspoređuje odnose između niza događaja koristeći jezik koji se odnosi na vrijeme, slijed, uzrok i posljedicu.

2. komponenta: Vještina i struktura

Ishodi učenja:

1. Tumači i objašnjava način uporabe riječi i ustaljenih izraza u tekstu i određuje stručna, osnovna i prenesena značenja te analizira kako izbor riječi doprinosi značenju.
2. Analizira strukturu tekstova i međuodnos rečenica, ulomaka i većih dijelova teksta (npr. odlomak, poglavlje).
3. Procjenjuje način oblikovanja sadržaja i stila teksta s vlastite točke gledišta.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Sudjeluje u pojašnjavanju značenja riječi (uz vođena pitanja).	1.a Određuje značenje riječi u tekstu.	1.a Razlikuje sinonime i antonime (drag – mio, veseo – radostan; ugodno – neugodno, pravilno – nepravilno).
2.a Označava elemente strukture teksta (uvod, razrada, zaključak).	2.a Uspoređuje elemente strukture teksta (uvod, razrada, zaključak).	2.a Prosuđuje važnost veze elemenata strukture teksta u stvaranju cjeline.
3.a Izražava vlastiti stav i stil u vezi s tekstem.	3.a Korigira vlastiti stav i stil u vezi s tekstem.	3.a Uspoređuje svoj stav sa stavom autora teksta.

3. komponenta: Usvaja i koristi rječnik

Ishodi učenja:

1. Utvrđuje i razjašnjava značenje nepoznatih, manje poznatih i višeznačnih riječi i izraza uporabom podataka iz teksta, uporabom konteksta, analizom sadržajnih dijelova riječi i uporabom općega i specijaliziranoga referentnog materijala prema potrebi.
2. Iskazuje razumijevanje prenesenoga značenja riječi, vezu između riječi i nijansi u značenjima riječi.
3. Usvaja i pravilno koristi niz riječi i izraza određenog područja dostatnih za čitanje, pisanje i slušanje za nastavak obrazovanja i životne uloge, pokazujući neovisnost u proširenju rječnika kada pronade nepoznatu riječ važnu za razumijevanje ili izražavanje.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Pretpostavlja značenje nepoznate riječi na temelju slične riječi (ljubav – ljubiti, stolac – stolar, kamen – kamenolom).	1.a Prepoznaje nove riječi iz konteksta rečenice.	1.a Utvrđuje značenje nove riječi nastale dodavanjem afiksa poznatoj riječi (ugodno – neugodno).
	1.b Pronalazi značenja nepoznatih riječi u rječniku.	1.b Utvrđuje značenje nove riječi na temelju istog korijena riječi.
	1.c Upotrebljava nove riječi pri oblikovanju ili dopunjavanju rečenica.	1.c Nove riječi pravilno koristi u oblikovanju sintagmi i rečenica.
2.a Primjenjuje nove pojmove u govoru, rečenici.	2.a Objašnjava odnos među riječima i nijanse u značenju (lijep – ljepši).	2.a Razvrstava riječi prema standardnima i nestandardnima (standardni jezik).
2.b Povezuje značenje novih pojmova s osobnim iskustvom.	2.b Daje primjere suprotnih značenja riječi.	2.b Razvrstava riječi koje označavaju iste ili slične osjećaje (veselje, radost, sreća).
3.a Koristi nove riječi koje je usvojio kao dio aktivnog rječnika.	3.a Koristi nove riječi i izraze koje označavaju prostorne odnose (tamo, iznad, pored).	3.a Koristi nove riječi i izraze koji označuju vremenske odnose (prije, nakon, za mjesec dana).

4. komponenta: Integracija znanja i ideja

Ishodi učenja:

1. Integrira i ocjenjuje sadržaje predstavljene u različitim medijima i formatima, između ostalog vizualno, brojčano i riječima.
2. Prikazuje i ocjenjuje argument i konkretne tvrdnje u tekstu koristeći valjana obrazloženja i relevantne dokaze
3. Analizira kako dva ili više tekstova obrađuju slične teme ili predmete zanimanja u cilju prikupljanja znanja ili usporedbe pristupa autora.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Opisuje odnos između ilustracije i teksta.	1.a Upotrebljava ilustraciju u cilju potpunijeg razumijevanja teksta.	1.a Stvara ilustraciju ističući pouke iz teksta.
		1.b Uspoređuje isti tekst predstavljen putem različitih medija i formata (film, kazalište, strip).
2.a Prepoznaje logične veze u tekstu.	2.a Uspoređuje logične veze u tekstu izražavajući mišljenje.	2.a Argumentira vlastite doživljaje i zaključuje o uočenim vrijednostima teksta (na temelju usporedbi, uzroka, posljedica).
3.a Prepoznaje detalje iz dva slična teksta.	3.a Raspravlja o detaljima i razlikama između dva slična teksta.	3.a Uspoređuje važne detalje i postupke likova iz dva slična teksta.

5. komponenta: Opseg i razina složenosti teksta

Ishod učenja:

1. Čita i razumije složene književne i informativne tekstove.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Čita tekst i prema smjernicama pronalazi važne podatke.	1.a Povezuje sadržaje iz informativnih tekstova.	1.a Tumači osnovne razlike književnih i informativnih tekstova (fikcija – faksija).

3. OBLAST: TEMELJNE VJEŠTINE ČITANJA

(PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE – 3. RAZRED (9 GODINA))

1. komponenta: Pojam velikih tiskanih slova

Ishod učenja:

1. Pokazuje razumijevanje organizacije i osnovnih odlika velikih tiskanih slova.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Prati riječi s lijeva na desno.	1.a Prepoznaje grafeme koji su isti u latiničnom i ćiriličnom pismu.	1.a Objašnjava da promjena redoslijeda slova ili slogova u riječima mijenja značenje riječi (dopunjavanje, anagrami, rebusi i sl).
1.b Pravilno imenuje i povezuje latinična i ćirilična slova.		
1.c Imenuje mala i velika pisana slova latinice.		
1.d Pravilno povezuje pisana slova latinice.		
1.e Zapisuje riječi, rečenice i kraće tekstove (kontrolni diktat).		

2. komponenta: Fonološka osviještenost

Ishod učenja:

1. Pokazuje razumijevanje izgovorenih riječi, slogova i glasova.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Pravilno povezuje slova (pisana latinična i tiskana ćirilična i latinična) i slogove u strukturu riječi.	1.a Rješava zadatke postavljene u leksičko-semantičkim vježbama (anagrami, sastavljanje riječi od slogova, vježbe dopunjavanja).	1.a Daje primjer riječi kod kojih promjena određenog glasa/slova mijenja značenje (kruh – krug).
1.b Razlikuje položaj glasa/slova u riječima (na početku, u sredini i na kraju riječi).	1.b Prepoznaje slova (grafeme) u latiničnom i ćiriličnom pismu koji se isto pišu, a odnose na različite glasove (H – H, C – C...)	
1.c Razlikuje azbuku i abecedu.		
1.d Objašnjava kako jedan glas (fonem) ima dva slova – veliko i malo.		

3. komponenta: Prepoznavanje i foničnost riječi

Ishod učenja:

1. Prepoznaje i primjenjuje vještine foničnosti i analize riječi.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Pamti tekst brojalice, brzalice i bajalice.	1.a Višesložne riječi rastavlja na slogove.	1.a Imenuje fonične riječi tj. riječi koje se slično izgovaraju.
		3.b Stvara rime na dani poticaj (vježbe slogovanja, igre „slovo na slovo“ i sl).
		3.c Tečno i izražajno čita riječi, rečenice i tekstove u kojima dominiraju afrikate (glasovi č, ć, dž, đ).

4. komponenta: Tečno čitanje

Ishod učenja:

1. Čita sa svrhom i razumijevanjem.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Čita dio teksta ili ulomak (ćirilčni i latinični).	1.a Prilogađava sposobnost čitanja intonaciji, tempu i naglasku.	1.a Naglašava značaj interpunkcijskih znakova prilikom čitanja.

4. OBLAST: PISANJE

1. komponenta: Vrste i namjene teksta

Ishodi učenja:

1. Analizira poznate (obrađene) teme i tekstove, piše argumente u korist navedenih tvrdnji koristeći valjana objašnjenja i relevantne argumente.
2. Piše informativne tekstove uz objašnjenja kako bi se razmotrile i prenijele složene informacije i ideje jasno i precizno učinkovitim odabirom, organizacijom i analizom sadržaja.
3. Piše pripovjedne tekstove kako bi razvio stvarna ili zamišljena iskustva ili događaje koristeći odgovarajuću tehniku, dobar izbor detalja i dobro strukturiran redoslijed događaja.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Povezuje informacije o obrađenoj temi iz zadanog teksta (npr. tema, ideja, glavni likovi, vrijeme radnje).	1.a Pisano izražava mišljenje o poznatoj temi iz obrađenog teksta.	1.a Piše o obrađenoj temi prateći tijek radnje.
	1.b Koristi ustaljene izraze (zato, zato što...) kako bi povezo mišljenje i argumente.	1.b Izdvaja dokaze koji argumentiraju mišljenje.

		1.c Piše zaključak o pročitanoj tekstu.
2.a Piše informaciju iz obrađenog teksta.	2.a Piše kratke informativne tekstove uz jasno prenošenje važnih informacija.	2.a Uspoređuje jednostavnije informativne tekstove zapisujući zaključke.
2.b Ilustrira (crtežom izražava) danu temu.	2.b Ilustrira danu temu praćenu detaljima.	2.b Sastavlja jednostavne grafikone radi boljeg razumijevanja teme.
	2.c Piše veznike (npr. <i>i, još, ali</i>) da poveže dijelove informacija.	2.c Razvija temu uz pomoć činjenica i detalja.
3.a Prepričava (u pisanom obliku) jedan ili dva događaja.	3.a Piše o stvarnim ili izmišljenim doživljajima slijedeći tijek događaja.	3.a Piše o stvarnim ili izmišljenim doživljajima opisujući likove i važne detalje.
3.b Izražava (u pisanom obliku) svoje dojmove o onome što se dogodilo u tekstu.	3.b Zapisuje svoje dojmove o tijeku priče, likovima, temi i ideji.	3.b Organizira osobne dojmove o pročitanoj tekstu koristeći odgovarajuću tehniku, dobar odabir detalja i dobro strukturiran redoslijed događaja.

2. komponenta: Pisanje i distribucija pisanih radova

Ishodi učenja:

1. Piše jasne i smislene radove u kojima su sadržaj, organizacija i stil primjereni zadatku, svrsi i publici.
2. Usavršava svoj pisani rad planiranjem, revizijom, redigiranjem ili pokušajem novog pristupa.
3. Koristi suvremenu tehnologiju kako bi napisao i objavio radove te ostvario interakciju i suradnju s drugima.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Piše rad jednostavne strukture na zadani niz riječi (uz pomoć detaljnih pitanja).	1.a Piše jednostavan rad prema predlošku.	1.a Piše rad u kojem su sadržaj i organizacija stila primjereni zadatku, svrsi i publici.
2.a Dodaje detalje pisanom radu.	2.a Provjerava već napisani rad uz pomoć kontrolnoga popisa za redigiranje.	2.a Revidira napisani rad i po potrebi ga mijenja (mijenja tijekom radnje, karakter likova i sl.).
3.a Piše kratke poruke koristeći suvremenu tehnologiju (kompjuter, mobilni telefon).	3.a Piše vlastite rečenice kako bi ostvario interakciju i suradnju s drugima koristeći suvremenu tehnologiju (kompjuter, mobilni telefon).	

		3.b Piše i uz pomoć odraslih objavljuje radove ostvarujući interakciju s drugima uz pomoć suvremenih tehnologija.
3. komponenta: Gramatika i pravopis		
Ishodi učenja:		
1. Pokazuje vladanje pravilima standardne gramatike i njihovom primjenom pri pisanju.		
2. Pokazuje vladanje pravopisnim pravilima i interpunkcijom.		
OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Pozna je abecedu/azbuku.	1.a Pozna je tiskana slova latinice/ćirilice.	1.a Razlikuje glas i slovo.
1.b Raspoređuje slogove u smislene riječi u jednostavnim primjerima.	1.b Dijeli jednostavnije riječi na slogove.	1.b Povezuje više nasumce danih slogova u smislene riječi.
1.c Nabraja samoglasnike i suglasnike.	1.c Prepoznaje naziv dijela riječi – slog, kad je napisana u formi <i>ku-ća</i> .	1.c Razlikuje samoglasnike i suglasnike i poznaje da su samoglasnici nosioci sloga.
1.d Prepoznaje riječi koje imenuju stvari/predmete.	1.d Sastavlja smislenu riječ od tri ispremetana sloga.	1.d Povezuje više nasumce danih slogova u smislene riječi.
1.e Izvodi djelomice prema danom predmetu imenicu koja označava zanimanje.	1.e Razlikuje riječi koje određuju radnju, stanje i zbivanje u rečenici.	1.e Procjenjuje koje riječi ne pripadaju danom nizu riječi.
1.f Prepoznaje u nizu riječi onu koja ne označava radnju.	1.f Pravilno piše u iskazu često upotrebljavane riječi.	1.f Pravilno piše po diktatu (razvija svijest veze pisanja i govorenja).
1.g Povezuje imenice s glagolom u jednostavnom primjeru da se dobije smisljeno značenje.	1.g Navodi koje riječi označavaju predmete i može navesti zanimanje osobe koja pravi određeni predmet.	1.g Rastavlja na slogove višesložnu riječ i prenosi je u sljedeći red na različite načine.
1.h Preoblikuje niječnu rečenicu u jesnu.	1.h Koristi apstraktne imenice kako bi izrazio emocije, stanja i zbivanja (ljubav, ljutnja.)	1.h Prepoznaje ulogu glasa “r” kao samoglasnika u danim riječima.
1.i Prepoznaje upitnu rečenicu među ponuđenima.	1.i Sastavlja upitnu rečenicu od danih riječi.	1.i Koristi glagolska vremena (prošlo, sadašnje i buduće vrijeme), česte priloge i prijedloge.
	1.j Stvara jednostavne, proširene i složene rečenice.	1.j Odabire točan odgovor koji se odnosi na broj slogova u višesložnoj riječi.

	1.k Preoblikuje jesnu rečenicu u niječnu, odnosno- izjavnu ili upitnu.	
2.a Počinje rečenicu velikim početnim slovom i završava odgovarajućim interpunkcijskim znakom.	2.a Primjenjuje veliko početno slovo za imena ljudi, gradova, rijeka, planina, naselja, ustanova.	2.a Upotrebljava zarez i dvotočje pri nabranju.
2.b Upotrebljava afrikate dž, đ, č, ć u riječima u kojima se to traži.	2.b Ispravlja pogrešnu uporabu afrikata dž, đ, č, ć u očitim primjerima (kuća – kuča; kuće – kuće i sl.).	
2.c Koristi odgovarajuću ijekavsku zamjenu glasa <i>jat</i> u uobičajenim riječima.		2.c Primjenjuje <i>je/ije</i> u nizu primjera.
2.d Prepoznaje česticu <i>ne</i> u niječnim rečenicama.	2.d Piše pravilno negaciju <i>ne</i> uz glagole i česticu <i>li</i> u upitnim rečenicama.	
2.e Upotrebljava pravilno točku, zarez, uskličnik, upitnik.	2.e Čitko piše riječi i rečenice rukopisnim slovima vodeći računa o pisanju velikog slova (ćirilica i latinica).	
2.f Prepoznaje vrstu rečenice ako ima upitnik na kraju.	2.f Upotrebljava pravilan interpunkcijski znak pri preoblikovanju rečenice u upitnu.	
	2.g Prepoznaje u rečenici nepravilno napisanu vlastitu imenicu izražavajući poznavanje pravila o pisanju velikog slova za ime grada i rijeke (s jednom riječi u imenu).	
	2.h Primjenjuje pravilo za pisanje velikog slova u imenima jezera.	
	2.i Prepoznaje rečenicu s ispravno napisanim nazivom mora.	

4. komponenta: Istraživanje u cilju izgradnje i prezentacije znanja

Ishodi učenja:

1. Provodi kratke, ali i značajnije istraživačke projekte zasnovane na zadanim pitanjima, pokazujući razumijevanje predmeta istraživanja.
2. Prikuplja relevantne informacije iz više tiskanih i digitalnih izvora, procjenjuje valjanost i preciznost svakog izvora i integrira informacije, u isto vrijeme izbjegavajući plagiranje.
3. Pronalazi dokaze u književnim ili informativnim tekstovima u svrhu podrške analize, razmišljanja i istraživanja.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
	1.a Skicira tijek istraživanja (glavne i sporedne likove, temu knjige).	1.a Piše plan kratkog istraživanja u skladu s predmetom istraživanja (uz detaljne upute).
2.a Pozna je definiciju informacije.	2.a Pronalazi informacije o konkretnoj temi u tiskanim i digitalnim izvorima.	2.a Piše kratke bilješke iz više tiskanih i digitalnih izvora.
	2.b Prikuplja informacije iz tiskanih i digitalnih izvora i svrstava ih u ponuđene kategorije.	

5. komponenta: Poznavanje jezika

Ishod učenja:

1. Pokazuje razumijevanje kako jezik funkcionira u različitim kontekstima i zna odabrati odgovarajući izbor forme, rječnika i stila pri pisanju.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Bira riječi ili fraze u iskazu prilagođene kontekstu.	1.a Razlikuje govorni i standardni jezik u danim primjerima.	1.a Bira/izdvaja formu, rječnik i stil koji funkcionalno odgovara kontekstu i doprinosi efektu.

6. komponenta: Opseg pisanja

Ishod učenja:

1. Piše jednostavne i kraće ili složene i opsežnije pisane radove za koje je potrebno vrijeme za istraživanje, razmišljanje i reviziju u različite namjene.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Ilustrira čestitku i pozivnicu.	1.a Piše jednostavne pisane radove (pisma, čestitke pozivnice) poštujući upute i pravila za pisanje.	1.a Oblikuje pisani rad (pisma, čestitke, pozivnice, letke) kako bi izrazio misli i osjećaje.

5. OBLAST: USMENO IZRAŽAVANJE I SLUŠANJE

1. komponenta: Razumijevanje i suradnja

Ishodi učenja:

1. Priprema se i sudjeluje učinkovito u nizu razgovora i suradnji s različitim sugovornicima, nadogradnji ideja drugih i izražavanju vlastitih ideja jasno i uvjerljivo.
2. Integrira i ocjenjuje informacije predstavljene u različitim medijima i formatima, uključujući vizualno, kvantitativno i usmeno.
3. Procjenjuje govornikovo gledište, argumentaciju i uporabu dokaza i retorike.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Razgovara uz uvažavanje sugovornika uz jasno izražavanje vlastitih ideja.	1.a Raspravlja o vlastitim i tuđim idejama.	1.a Iznosi svoj stav uz uvažavanje ideja različitih sugovornika.
	1.b Proučava traženi materijal kao pripremu za raspravu.	1.b Postavlja pitanja kako bi provjerio razumijevanje.
	1.c Slijedi dogovorena pravila dijaloga.	1.c Intervjuira (uz poticaj učitelja) različite sugovornike o temama i tekstovima.
	1.d Povezuje komentare drugih.	1.d Istražuje ideje o kojima se raspravlja.
		1.e Izražava i brani argumentima vlastiti stav.
2.a Odgovara na pitanja o ključnim detaljima.	2.a Određuje glavne ideje i detalje o tekstu.	2.a Izdvaja informacije predstavljene u različitim medijima i formatima.
3.a Dopunjuje pojedinostima dane informacije govornika.	3.a Postavlja pitanja kako bi dobio potrebne informacije.	3.a Odgovara na pitanja kako bi pokazao razumijevanje gledišta govornika.

2. komponenta: **Prezentacija znanja i ideja**

Ishodi učenja:

1. Predstavlja informacije, nalaze i dokaze kako bi slušatelji bili u mogućnosti slijediti tijek obrazlaganja, a organizacija, razvoj i stil primjereni su zadatku, svrsi i publici.
2. Koristi digitalne medije i vizualno izlaganje podataka kako bi strateški prikazao informacije i ojačao razumijevanje prezentacija.
3. Prilagođava govor različitim kontekstima i komunikacijskim zadacima.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Govori jasno, odgovarajućim ritmom.	1.a Opisuje poznato (ljude, stvari, mjesta) te uz poticaj navodi dodatne pojedinosti.	1.a Izvještava o temi, priča priču ili prepričava iskustvo navodeći važne činjenice i detalje.
2.a Vizualnim sredstvima i crtežima prikazuje informacije i podatke.	2.a Pravi audiosnimke priča ili čitanja pjesama.	2.a Sastavlja prezentaciju koristeći se audio i videoalatima.
3.a Prilagođava govor prema zadanoj ili slobodnoj temi.	3.a Razgovara izražavajući potrebe, misli osjećaje.	3.a Formulira činjenice, uzročno-posljedične veze, pojašnjavajući pojedinosti s obzirom na funkciju i kontekst pitanja.
	3.b U različitim komunikativnim situacijama otvara i potiče dijalog.	3.b Prilagođava način govora (tempo, boja glasa, visina) osjećajima i mislima.

STANDARDI UČENIČKIH POSTIGNUĆA ZA MATERINSKI JEZIK,
KRAJ 6. RAZREDA

1. OBLAST: ČITANJE – KNJIŽEVNOST		
1. komponenta: Ključne ideje i detalji		
Ishodi učenja:		
1. Pozorno čita ili sluša tekst u cilju razumijevanja i donošenja logičnih zaključaka; citira konkretne tekstove pri pisanju ili govoru u svrhu potkrijepljenja zaključaka donesenih na temelju teksta.		
2. Prepoznaje i objašnjava ključne ideje teksta i njihove razrade; sažima ključne ideje na temelju detalja koji je potkrijepljuju.		
3. Analizira likove, događaje i ideje te njihove međudnose u tekstu.		
OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Pozorno čita tekst da bi utvrdio temu teksta.	1.a Citira osobite tekstualne dokaze kako bi objasnio temu teksta.	1.a Obrazlaže značenje teksta u cjelini potkrijepljujući donesene zaključke citatima.
2.a Određuje temu i ključnu ideju književnog teksta (pjesma, priča, drama) na temelju pojedinosti u tekstu.	2.a Izdvaja ključne (potporne) pojedinosti i ideje u svrhu analize razvoja teme i ideje teksta.	2.a Prosuđuje kako likovi u priči ili drami odgovaraju na izazove.
3.a Izdvaja osnovna obilježja likova.	3.a Uspoređuje povezanost obilježja lika i događaja u priči oslanjajući se na pojedinosti.	3.a Preispituje međudnose strukturalnih dijelova teksta i uloge pojedinih likova u njima.
3.b Uspoređuje dva ili više lika ili događaja u priči.	3.b Analizira razvoj likova i događaja (kako i zašto komuniciraju tijekom radnje).	3.b Procjenjuje međusobno djelovanje likova u tekstu.
2. komponenta: Vještina i struktura		
Ishodi učenja:		
1. Tumači različita značenja riječi i izraza, tehničkih, osnovnih i prenesenih značenja iz teksta i utvrđuje kako izbor riječi utječe na značenje teksta.		
2. Analizira strukturu tekstova uključujući i kako se određene rečenice, odlomci i veći dijelovi teksta (npr. ulomak, poglavlje, scena ili kitica) odnose jedni prema drugima i prema cjelini.		
3. Utvrđuje kako točka gledišta ili namjera utječu na oblikovanje sadržaja i načina pisanja teksta.		
OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Tumači značenje riječi i izraza na temelju konteksta (onako kako se koriste u tekstu).	1.a Određuje osnovno i preneseno značenje riječi i izraza (figurativni jezik, metafora, sličnost među riječima).	1.a Prosuđuje utjecaj izbora riječi na značenje teksta – analizira kako odabir riječi oblikuje značenje ili ton teksta.

	1.b Određuje tehnička, konotativna i figurativna značenja teksta.	1.b Prepoznaje i objašnjava učinke figurativnog jezika (metaforičnost).
2.a Prepoznaje strukturu teksta (pjesme, priče, drame).	2.a Analizira međusobne odnose strukturnih dijelova teksta (kitica, ulomak, čin) i njihov utjecaj na tekst kao cjelinu.	2.a Procjenjuje doprinos sveukupne strukture djela razvoju teme, zapleta, sukoba (u dramskom tekstu).
	2.b Otkriva međusobne odnose rečenica, stihova, ulomaka ili većih dijelova teksta (poglavlje u romanu) unutar teksta kao cjeline.	2.b Objašnjava ulogu pojedinih dijelova teksta u cjelokupnoj strukturi djela.
3.a Navodi točku gledišta pripovjedača ili govornika (pripovijedanje u 1. ili 3. licu).	3.a Stavlja u odnos točku gledišta i način opisivanja događaja.	3.a Procjenjuje utjecaj gledišta na način oblikovanja sadržaja teksta i stila pisanja.
	3.b Opisuje kako gledište pripovjedača ili govornika utječe na događaje u priči.	3.b Prepoznaje i objašnjava kako autorsko podrijetlo i kultura utječu na njegovu perspektivu (autobiografski elementi u tekstu).

3. komponenta: Usvajanje i korištenje rječnika

Ishodi učenja:

1. Utvrđuje ili razjašnjava značenje nepoznatih i višeznačnih riječi i izraza.
2. Razumije preneseno značenje riječi, veza između riječi i nijanse u značenjima riječi.
3. Usvaja i pravilno koristi nove riječi i izraze; obogaćuje rječnik.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Označava nepoznate riječi i izraze.	1.a Pretpostavlja značenje nepoznatih i višeznačnih riječi primjenom konteksta.	1.a Pojašnjava značenje riječi i izraza na temelju položaja ili uloge riječi u rečenici.
	1.b. Upotrebljava kontekst (definiciju, primjer iz teksta) kao trag otkrivanja značenja riječi.	1.b Razlikuje značenja višeznačnih riječi upotrijebljenih u različitim kontekstima.
1.c Prepoznaje dijelove riječi uz pomoć zadanih primjera pri tumačenju njihova značenja (pošta+poštar = čovjek koji nosi poštu; ruda+rudar = čovjek koji kopa rudu).	1.c Primjenjuje uobičajene afikse i korijene pri prepoznavanju značenja riječi sa sličnim korijenom i afiksima.	1.c Utvrđuje značenje nepoznatih riječi na temelju afiksa i korijena.

1.d Pronalazi značenja riječi u rječniku na kraju udžbenika.	1.d Koristi referentne materijale (rječnici, tiskani i digitalni izvori) kako bi odredio ili pojasnio precizno značenje nepoznatih riječi i izraza.	1.d Uspoređuje različite podatke o značenju riječi pronađene u više izvora.
1.e Pretpostavlja značenja riječi povezujući ih s poznatim predodžbama.	1.e Provjerava pretpostavljena značenja riječi i izraza sa značenjima u samom kontekstu ili rječniku.	1.e Komentira stvarna značenja riječi iz rječnika s pretpostavljenima do kojih dolazi na temelju konteksta.
2.a Prepoznaje stilske figure u lirskoj pjesmi (pridjev u ulozi epiteta).	2.a Pronalazi stilske figure (epitet, onomatopeja, personifikacija).	2.a Objašnjava značenja poredbe i metafore u kontekstu (tvrđ kao kamen – imati kameno srce).
2.b Pronalazi riječi koje su u međusobnom odnosu s ciljem boljeg razumijevanja značenja (Zemlja – planeta, zemlja – država, zemlja – tlo)	2.b Razvrstava idiome, izreke, poslovice, primjere figurativnog jezika po zadanim uputama kako bi ih bolje razumio.	2.b Objašnjava značenje uobičajenih idioma, izreka, poslovice i primjera figurativnog jezika.
2.c Pronalazi primjere za riječi sličnog značenja među zadanim riječima.	2.c Pokazuje razumijevanje riječi povezujući ih s riječima sličnog, ali ne istog značenja.	2.c Prosuđuje značenja riječi sličnog značenja koje se razlikuju u nijansama (kuća – dom).
3.a Imenuje nove riječi i izraze određene oblasti u naučenom obliku.	3.a Pravilno primjenjuje usvojene riječi i izraze osobite za određenu kategoriju.	3.a Eksperimentira s novousvojenim riječima u samostalnom izražavanju.
4. komponenta: Integracija znanja i ideja Ishodi učenja: <ol style="list-style-type: none"> Integrira i procjenjuje sadržaj predstavljen u različitim medijima i formatima, između ostalog vizualno, audiovizualno, brojčano, kao i riječima. Prikazuje i ocjenjuje konkretne tvrdnje u tekstu koristeći valjana obrazloženja i relevantne dokaze. Analizira dva ili više tekstova koji obrađuju sličnu temu ili predmet zanimanja s ciljem prikupljanja znanja te uspoređuje različite pristupe autora. 		
OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Povezuje iste ili slične sadržaje predstavljene u različitim medijima (npr. ekranizirana književna djela).	1.a Objašnjava razliku neposrednog doživljaja čitanja priče i gledanja filma.	1.a Predstavlja temu uz pomoć različitih medija (roman za djecu – dječji film) i formatima (ista tema obrađena u poeziji i prozi).

1.b Predstavlja poznati sadržaj u drugačijem formatu ili mediju (adaptacija priče u strip).	1.b Analizira kako vizualni i multimedijски elementi pridonose značenju, tonu i vrijednosti djela.	1.b Integrira i procjenjuje sadržaje predstavljene u različitim formatima i medijima.
2.a Prepoznaje tvrdnju u tekstu.	2.a Navodi svoj stav o konkretnim tvrdnjama u tekstu.	2.a Uspoređuje tvrdnje u tekstu na osnovi relevantnih dokaza.
3.a Prepoznaje različite književne oblike i žanrove.	3.a Analizira tekst i određuje temu ili predmet zanimanja.	3.a Utvrđuje teme u različitim tekstovima uspoređujući pristupe autora.

5. komponenta: Opseg i razina složenosti teksta

Ishod učenja:

1. Nepristrano i stručno čita i razumije složene književne i informativne tekstove.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Razlikuje književni od neknjiževnog teksta.	1.a Izdvaja osobine književnog teksta.	1.a Analizira složeni književni tekst i izvodi zaključke.

2. OBLAST: ČITANJE – INFORMATIVNI TEKSTOVI

1. komponenta: Ključne ideje i detalji

Ishodi učenja:

- Čita tekst u cilju utvrđivanja navoda teksta, donošenja logičnih zaključaka i citira konkretne tekstualne dokaze potkrijepljujući zaključke donesene na temelju teksta.
- Određuje ključne ideje i teme teksta te analizira njihovu razradu sažimajući važne detalje i ideje koje to potkrijepljuju.
- Analizira kako i zašto se pojedinci, događaji i ideje razvijaju i ulaze u interakciju kroz tekst.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Prepoznaje navode u tekstu na osnovi zahtjeva.	1.a Analizira navode i potkrijepljuje ih citatima iz teksta.	1.a Izvodi zaključke na osnovi citata vezanih za tekst, uz valjanu argumentaciju.
2.a Prepoznaje temu i ideju teksta.	2.a Analizira tekst uočavajući važne detalje kojima obrazlaže temu i ideju teksta.	2.a Procjenjuje povezanost učenih detalja s ključnom idejom i temom teksta te izvodi zaključak.
3.a Prepoznaje osnovne odrednice teksta (likovi, mjesto radnje, vrijeme radnje, redoslijed radnje).	3.a Analizira redoslijed radnje prateći argumentaciju.	3.a Procjenjuje iznošenje argumenata prema redoslijedu radnje.

2. komponenta: Vještina i struktura

Ishodi učenja:

1. Tumači i objašnjava način uporabe riječi i ustaljenih izraza u tekstu i određuje stručna, osnovna i prenesena značenja te analizira kako izbor riječi doprinosi značenju.
2. Analizira strukturu tekstova i međuodnos rečenica, odlomaka i većih dijelova teksta (npr. ulomak, poglavlje).
3. Procjenjuje način oblikovanja sadržaja i stila teksta s vlastite točke gledišta.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Prepoznaje osnovno i preneseno značenje riječi.	1.a Upotrebljava ustaljene izraze; riječi osnovnog i prenesenog značenja riječi u tekstu.	1.a Prosuđuje izbor riječi u kontekstu značenja istih u tekstu.
2.a Označava ulomak i odlomak, poglavlje teksta.	2.a Upotrebljava strukturu (rečenica, ulomak, odlomak, poglavlje) u samostalnome stvaranju teksta.	2.a Utvrđuje vezu između rečenica, ulomaka i odlomaka u strukturi teksta.
3.a Prepoznaje vrstu teksta prema tematici.	3.a Prepoznaje svrhu teksta.	3.a Precizira mišljenje autora analizirajući navodima iz teksta.

3. komponenta: Usvaja i koristi rječnik

Ishodi učenja:

1. Utvrđuje i razjašnjava značenje nepoznatih, manje poznatih i višeznačnih riječi i izraza uporabom podataka iz teksta, uporabom konteksta, analizom sadržajnih dijelova riječi i uporabom općega i specijaliziranoga referentnog materijala prema potrebi.
2. Iskazuje razumijevanje prenesenog značenja riječi, veza između riječi i nijansi u značenjima riječi.
3. Usvaja i pravilno koristi niz riječi i izraza iz određene oblasti dovoljnih za čitanje, pisanje i slušanje za nastavak obrazovanja i životne uloge, pokazujući neovisnost u proširivanju rječnika kad naiđe na nepoznatu riječ koja je važna za razumijevanje ili izražavanje.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Imenuje manje poznate, nepoznate i višeznačne riječi u tekstu.	1.a Pronalazi značenja nepoznatih, manje poznatih i višeznačnih riječi i izraza korištenjem podataka iz teksta.	1.a Utvrđuje značenje nepoznatih, manje poznatih i višeznačnih riječi i izraza u rječniku uspoređujući značenje s kontekstom protumačenim u tekstu.
1.b Prepoznaje manje poznatu riječ u okviru konteksta koji je objašnjava.	1.b Stavlja u odnos riječ u okviru izraza i izvodi značenje.	1.b Povezuje kontekst s konkretnim primjerima iz života.
1.c Prepoznaje vrste riječi (promjenjive, nepromjenjive, polupromjenjive).	1.c Razlikuje riječi prema značenju (npr. slatko, sladiti, zaslađen).	1.c Povezuje sva nova značenja riječi u kontekstu tvorbe riječi.

1.d Uspoređuje tekstove napisane na oba pisma i pronalazi riječi prema zahtjevu.	1.d Razlikuje tekstove pisane ćirilicom, latinicom, glagoljicom i arabicom.	1.d Organizira tekst i utvrđuje etimologiju riječi.
1.e Pronalazi manje poznatu riječ ili izraze u tekstu.	1.e Precizira značenje manje riječi ili izraze koristeći rječnik.	1.e Uspoređuje manje poznate riječi ili izraze definirajući njihova značenja.
2.a Prepoznaje preneseno značenje riječi koje se često javljaju u svakodnevnoj komunikaciji.	2.a Upotrebljava prenesena značenja riječi koje se često javljaju u svakodnevnoj komunikaciji i književnim tekstovima.	2.a Iznosi prenesena značenja nepoznatih riječi na osnovi konteksta i porijekla.
2.b Prepoznaje stilske figure u tekstu.	2.b Izdvaja stilske figure prema smjernicama nastavnika.	2.b Objašnjava značenje stilskih figura u tekstu.
2.c Navodi razliku u značenju približno sličnih riječi.	2.c Uspoređuje riječi sličnog značenja uz prepoznavanje veze.	2.c Razvija fond riječi usvajajući precizna značenja riječi (<i>ekonomizira, štedi, škrtari, cicijaši</i>).
3.a Daje primjere stručnih riječi i izraza u kontekstu nastavka svog obrazovanja i životne uloge.	3.a Preispituje značenja stručnih riječi i izraza proširujući vlastiti rječnik.	3.a Iznosi značenja stručnih riječi i izraza iz različitih izvora u kontekstu nastavka svog obrazovanja i životne uloge.

1. komponenta: Integracija znanja i ideja

Ishodi učenja:

- Integrira i ocjenjuje sadržaje predstavljene u različitim medijima i formatima, između ostalog vizualno, brojčano i riječima.
- Prikazuje i ocjenjuje argument i konkretne tvrdnje u tekstu koristeći argumentirana objašnjenja i relevantne dokaze.
- Analizira kako dva ili više tekstova obrađuju slične teme ili predmete zanimanja s ciljem prikupljanja znanja ili uspoređivanja pristupa autora.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Sažima informacije iz teksta na osnovi danog zadatka.	1.a Organizira informacije iz dva ili više kraćih tekstova na osnovi danog zadatka.	1.a Sažima informacije iz složenijih tekstova.
2.a Izdvaja argumente iz teksta.	2.a Stavlja u odnos argumente i konkretne tvrdnje iz teksta.	2.a Kritizira pronađene argumente i tvrdnje iz teksta izdvajajući one koje su relevantne.

3.a Navodi osnovnu razliku između dva slična teksta.	3.a Uspoređuje naizgled slične tekstove različitih autora, nijansirajući očite razlike.	3.a Izražava vlastiti stav između dva slična teksta uspoređujući pristupe autora.
1. komponenta: Opseg i razina složenosti teksta		
Ishod učenja:		
1. Čita i razumije složene književne i informativne tekstove.		
OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Razlikuje jednostavne od složenih informativnih tekstova.	1.a Analizira informativne tekstove po složenosti.	1.a Prosuđuje argumentima informativne tekstove.
3. OBLAST: VJEŠTINE ČITANJA		
1. komponenta: Pojam velikih tiskanih slova		
Ishod učenja:		
1. Pokazuje razumijevanje organizacije i osnovnih osobina velikih tiskanih slova.		
OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
NIJE PRIMJENJIVO	NIJE PRIMJENJIVO	NIJE PRIMJENJIVO
2. komponenta: Fonološka osviještenost		
Ishod učenja:		
1. Pokazuje razumijevanje izgovorenih riječi, slogova i glasova (fonema).		
OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a S razumijevanjem čita riječi prepoznavajući glasove i slogove.	1.a Pravilno čita riječi u okviru veće cjeline.	1.a Provjerava značenje pravilno izgovorenih riječi ili naglašanih cjelina.
3. komponenta: Prepoznavanje i foničnost riječi		
Ishod učenja:		
1. Prepoznaje i primjenjuje vještine foničnosti i analize riječi.		
OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a U tekstu označava riječi iz iste porodice riječi.	1.a Koristi riječi iz iste porodice riječi.	1.a Usvaja riječi iz istih porodica riječi eksperimentirajući s njima.

4. komponenta: Tečno čitanje**Ishod učenja:**

1. Čita sa svrhom i razumijevanjem.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Čita s razumijevanjem različite dijelove teksta.	1.a Ima razvijen osjećaj za značenje teksta te usklađuje tempo i dinamiku čitanja.	1.a Razvija zasebnu dikciju tijekom čitanja teksta kako bi izdvojio dijalog, monolog, pripovijedanje.

4. OBLAST: PISANJE**1. komponenta: Vrste i namjene teksta****Ishodi učenja:**

1. Analizira poznate (obrađene) teme i tekstove, piše argumente u korist navedenih tvrdnji koristeći valjana objašnjenja i relevantne argumente.
2. Piše informativne tekstove uz objašnjenja kako bi se razmotrile i prenijele složene informacije i ideje jasno i precizno učinkovitim odabirom, organizacijom i analizom sadržaja.
3. Piše pripovjedne tekstove kako bi razvio stvarna ili zamišljena iskustva ili događaje koristeći odgovarajuću tehniku, dobar izbor detalja i dobro strukturiran redoslijed događaja.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Piše odgovore na pitanja.	1.a Objašnjava svoj stav o tekstu u pisanom obliku.	1.a Potkrijepljuje tvrdnje valjanim argumentima u analizi.
1.b Prepoznaje i bilježi temu teksta.	1.b Prepisuje rečenice ili stihove iz pjesme kao dokaz prepoznavanja teme.	1.b Ispisuje tematske cjeline i tijekom radnje, logično ih razvrstavajući.
1.c Piše odgovore na postavljena pitanja u vezi s tekstom izdvajajući navedene tvrdnje.	1.c Upotrebljava činjenice iz teksta kako bi potkrijepio tvrdnje.	1.c Raščlanjuje detalje u svrhu razumijevanja teksta.
1.d Povezuje pojmove iz teksta s vlastitom slikom.	1.d Uspostavlja vezu pojma i slike koristeći odgovarajuće riječi, izraze i rečenice.	1.d Objašnjava odnose pojmova i slika (povezanost motiva s izražavanjem osjećaja).
1.e Navodi zaključak o tekstu u formi rečenice.	1.e Analizira pouku priče argumentirajući je tvrdnjama.	1.e Piše zaključak u obliku kraćeg ulomka.
2.a Prepoznaje razliku između informativnog i književnog teksta.	2.a Piše informativni tekst koristeći se analizom sadržaja pri organizaciji teksta.	2.a Organizira informacije kako bi jasno prenio sadržaj i ideju.

2.b Jasno predstavlja temu informativnog teksta.	2.b Piše informativne tekstove organizirajući informacije, percepcije i pojmove.	2.b Piše informativne tekstove razvrstavajući informacije u ulomke (oblikovanje teksta – naslovi, podnaslovi) i grafike (tablice i grafikoni).
2.c Prikuplja definicije i konkretne detalje za pisanje informativnog teksta.	2.c Piše informativni tekst na osnovi prikupljenih informacija, definicija i primjera vezanih za temu.	2.c Razvija temu obrazlažući navedene činjenice, definicije, primjere i citate.
2.d Povezuje informacije koristeći se odgovarajućim riječima istih kategorija uz zadane smjernice.	2.d Koristi odgovarajuće riječi da bi povezao glavne pojmove i slike u tekstu.	2.d Odabire riječi, izraze i rečenice kojima pojašnjava odnose unutar i između informacija.
2.e Prepoznaje riječi osobite za određenu oblast jezičnog izražavanja (opisivanja – pridjev, pripovijedanja – glagol).	2.e Koristi precizan rječnik osobit za određenu oblast jezičnog izražavanja da bi informirao o temi.	2.e Objašnjava temu koristeći jasne rečenice i precizan rječnik određene oblasti.
2.f Razlikuje glavna obilježja književnog i informativnog teksta.	2.f Otkriva razlike između književnog i informativnog teksta na osnovi stila i tona kojim su pisani.	2.f Usklađuje stil i ton pisanja rada sa zadanom temom.
2.g Koristi informacije i objašnjenja iz teksta kako bi napisao zaključak.	2.f Zapisuje zaključak u obliku kraće izjave.	2.f Potkrijepljuje zaključak objašnjenjima, u obliku ulomka.
3.a Piše o stvarnim iskustvima i događajima koristeći zadanu narativnu tehniku (pripovijedanje, opisivanje, dijalog).	3.a Piše o stvarnim iskustvima i događajima dobro strukturirajuću tijekom događaja (npr. glavni dio veći od uvodnog i zaključnog).	3.a Sastavlja pripovjedni tekst o zamišljenim iskustvima i događajima opisujući i važne detalje.
3.b Dopisuje dijelove pripovjednog teksta zadane strukture koji nedostaju (npr. završetak priče na osnovi konteksta).	3.b Piše o stvarnim doživljajima na osnovi plana priče.	3.b Sastavlja pripovjedni tekst o stvarnim ili izmišljenim događajima dobro strukturiranog tijeka događanja (npr. glavni dio veći od uvodnog i zaključnog).

2. komponenta: Pisanje i distribucija pisanih radova

Ishodi učenja:

1. Piše jasne i smislene radove u kojima su sadržaj, organizacija i stil primjereni zadatku, svrsi i publici.
2. Usavršava svoj pisani rad planiranjem, revizijom, redigiranjem ili pokušajem novog pristupa.
3. Koristi suvremenu tehnologiju kako bi napisao i objavio radove te ostvario interakciju i suradnju s drugima.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Piše jasne i koherentne radove jednostavne strukture u skladu s temom.	1.a Sastavlja prema predlošku sastavke jasnog i smislenog sadržaja i organizacije.	1.a Usklađuje sadržaj, organizaciju i stil pisanja sastavka sa zadatkom, svrhom i publikom.
2.a Piše rad u skladu s temom, svrhom i namjenom zadatka.	2.a Prilagođava i mijenja pisani rad prema planu.	2.a Usavršava rad na osnovi analize i revizije primjenjujući po potrebi novi pristup.
3.a Piše kratke tekstove koristeći <i>Word</i> i tipkovnicu kompjutera.	3.a Uređuje pisane radove koristeći <i>Word</i> i tipkovnicu kompjutera.	3.a Objavljuje radove eksperimentirajući sa suvremenom tehnologijom (školski časopis, školska internet stranica, društvene mreže).

3. komponenta: Gramatika i pravopis

Ishodi učenja:

1. Pokazuje vladanje pravilima standardne gramatike i njihovom primjenom pri pisanju.
2. Pokazuje vladanje pravopisnim pravilima i interpunkcijom.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Zapisuje broj riječima u odgovarajućem padežu.	1.a Određuje padež podvučenog broja – instrumental.	1.a Određuje lokativ dane zamjenice.
1.b Izabire točan odgovor koji se odnosi na vrstu riječi podvučenih u danim rečenicama – glagoli.	1.b Izabire odgovor koji se odnosi na prepoznavanje imenskog predikata.	1.b Razlikuje duže i kraće oblike pomoćnih glagola u rečenici.
	1.c Prepoznaje pravilnu uporabu prijedloga „s/sa” u instrumentalu.	
1.c Izabire odgovor koji se odnosi na slaganje pridjeva uz imenicu.	1.c Određuje subjekt u rečenici u složenijem primjeru.	

1.d Definira komparaciju i razlikuje vrste riječi na koje se komparacija odnosi.	1.d Razvrstava pridjeve na opisne i gradivne prepoznajući komparaciju opisnih pridjeva.	1.d Koristi komparaciju pridjeva i navodi pozitiv za dani superlativ te u potpunosti određuje komparativ danih pridjeva koji imaju nastavak „ši” kao i „iji”.
1.e Prepoznaje nepromjenjivu vrstu riječi.	1.e Prepoznaje sve imenice u danim stihovima.	1.e Uspoređuje azbuku i abecedu te navodi tražena slova jednog i drugog pisma.
1.f Nabraja osobne zamjenice u rečenici.	1.f Izabire odgovor koji se odnosi na prepoznavanje jednostavne riječi.	
	1.g Prepoznaje izvedenicu među ponuđenim primjerima riječi.	
	1.h Izabire odgovor koji se odnosi na prepoznavanje izvedene riječi.	
2.a Upotrebljava interpunkcijski znak na kraju rečenice – uskličnik, točka.	2.a Upotrebljava veliko slovo u složenim imenima gradova i država.	2.a Pravilno piše posvojni pridjev od vlastite imenice – geografski pojam.
2.b Upotrebljava veliko slovo u imenima naroda, gradova i država – standardni primjeri.	2.b Pravilno piše posvojni pridjev od vlastite imenice – ime osobe.	2.b Razmatra uporabu velikog slova i prepoznaje pravilnu uporabu među danim nazivima države, jezera, sela i pripadnika kontinenta.
2.c Prepoznaje odgovor u kojem je pogrešno napisana čestica <i>ne</i> .	2.c Primjenjuje pravilo o pisanju čestice <i>ne</i> uz glagole, imenice i pridjeve.	2.c Objašnjava kada dolazi do odstupanja od pravila pisanja čestice <i>ne</i> .
2.d Preoblikuje jednostavnu izjavnu rečenicu u upitnu pokazujući poznavanje pravilnog pisanja čestice <i>li</i> .		
2.e Upotrebljava navodnike u jednostavnoj rečenici.	2.e Upotrebljava zarez i navodnike u zadanoj složenoj rečenici.	2.e Piše rečenice u jesnom/niječnom obliku, izjavne, upitne i usklične, primjenjujući pravilo upravnog govora.
2.f Piše „ije” ili „je” u standardnim primjerima.		
2.g Zapisuje znamenkama redni broj dan slovima i obratno.		

2.h Navodi riječi od kojih su nastale dane umanjeice (pužić – puž).		
---	--	--

4. komponenta: Istraživanje u cilju izgradnje i prezentacije znanja

Ishodi učenja:

1. Provodi kratke, ali i značajnije istraživačke projekte zasnovane na zadanim pitanjima, pokazujući razumijevanje predmeta istraživanja.
2. Prikuplja relevantne informacije iz više tiskanih i digitalnih izvora, procjenjuje valjanost i preciznost svakog izvora i integrira informacije, u isto vrijeme izbjegavajući plagiranje.
3. Pronalazi dokaze u književnim ili informativnim tekstovima u svrhu podrške analize, razmišljanja i istraživanja.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Pravi bilješke za istraživački projekt.	1.a Provodi kratke istraživačke projekte koristeći se informacijama iz više izvora.	1.a Sintetizira informacije iz više izvora radi proširivanja znanja o predmetu istraživanja pri provođenju kratkog, ali i značajnijeg istraživačkog projekta.
2.a Piše rad koristeći se relevantnim informacijama, prikupljenim iz više izvora, koje navodi kao izvor podataka.	2.a Sažima relevantne informacije koje je prikupio iz više tiskanih i digitalnih izvora, koristeći se parafraziranjem, podacima i zaključcima drugih.	2.a Integrira relevantne informacije iz više tiskanih i digitalnih izvora u svoj rad bez plagiranja, navodeći bibliografske podatke.
3.a Izdvaja važne informacije i dokaze iz književnih i informativnih tekstova.	3.a Uspoređuje važne informacije koje postaju dokazi u cilju istraživanja.	3.a Pronalazi informativne i književne tekstove za ilustraciju istraživačke teme.

5. komponenta: Poznavanje jezika

Ishod učenja:

1. Pokazuje razumijevanje kako jezik funkcionira u različitim kontekstima i zna odabrati odgovarajući izbor forme, rječnika i stila pri pisanju.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Upotrebljava znanje jezika koje posjeduje birajući rječnik i stil pri pisanju.	1.a Odabire iskaze i formu izražavanja u odnosu na različite kontekste.	1.a Koristi bogatstvo jezika, prilagođavajući formu i stil kontekstu, da bi sastavak učinio zanimljivim.
1.b Planira tijek opisivanja i pripovijedanja poštujući pravopisnu normu.	1.b Izražava vlastiti stav pri pisanju tekstova kronološkim redom.	1.b Izražava vlastiti stav pri pisanju tekstova retrospektivnim redom.

6. komponenta: Opseg pisanja

Ishod učenja:

1. Piše jednostavne i kraće ili složene i opsežnije pisane radove za koje je potrebno vrijeme za istraživanje, razmišljanje i reviziju u različite namjene.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Piše kraće pisane radove u različite namjene, kao što su pisanje pisma i izrada plakata.	1.a Piše složene pisane radove u svrhu izvještavanja i komuniciranja pismom, plakatom.	1.a Revidira svoje i tuđe opsežnije pisane radove uspoređujući uporabu stila s namjenom rada.

5. OBLAST: USMENO IZRAŽAVANJE I SLUŠANJE

1. komponenta: Razumijevanje i suradnja

Ishodi učenja:

1. Priprema se i sudjeluje učinkovito u nizu razgovora i suradnji s različitim sugovornicima, nadogradnji ideja drugih i izražavanju vlastitih ideja jasno i uvjerljivo.
2. Integrira i ocjenjuje informacije predstavljene u različitim medijima i formatima, uključujući vizualno, kvantitativno i usmeno.
3. Procjenjuje govornikovo gledište, argumentaciju i uporabu dokaza i retorike.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Imenuje ideju obavljenog razgovora.	1.a Stavlja u odnos sadržaj razgovora i tekst o kojem se govorilo, te o istom iskazuje svoj stav.	1.a Razgovara o tekstu te nadograđuje ideje drugih uz jasno izražavanje vlastitih ideja.
1.b Čita tekst i izdvaja dokaze.	1.b Stavlja u odnos dokaze i raspravlja o temi koju treba raspraviti.	1.b Procjenjuje ideje rasprave pozivajući se na dokaze.
1.c Prepoznaje elemente rasprave.	1.c Demonstrira raspravu skupini shodno zadatku.	1.c Procjenjuje tijek rasprave u skladu s ciljem iste.
1.d Sastavlja pitanja na osnovi pročitane teksta.	1.d Objašnjava odgovore na pitanja uz navođenje detalja.	1.d Prosuđuje doprinose li objašnjenja odgovora rasvjetljavanju pitanja koje se razmatra.
1.e Navodi ključne ideje nakon rasprave.	1.e Prepoznaje različita gledišta temeljena na ključnim idejama.	1.e Kritizira različita gledišta kroz razmišljanje i parafraziranje.
2.a Prepoznaje različite vrste medija i njihove osobine.	2.a Analizira informacije u tekstu koje objašnjavaju temu.	2.a Prosuđuje kako ideja predstavljena u različitim medijima objašnjava temu koja se proučava.
3.a Prepoznaje govornikov stav slušajući njegov govor.	3.a Stavlja u odnos dokaz – tvrdnju u prilog stavu govornika.	3.a Rekonstruira stav govornika na osnovi tvrdnji koje jesu i koje nisu potkrijepljene dokazima.

2. komponenta: **Prezentacija znanja i ideja**

Ishodi učenja:

1. Predstavlja informacije, nalaze i dokaze kako bi slušatelji bili u mogućnosti slijediti tijek obrazlaganja, a organizacija, razvoj i stil primjereni su zadatku, svrsi i publici.
2. Koristi digitalne medije i vizualno izlaganje podataka kako bi strateški prikazao informacije i ojačao razumijevanje prezentacija.
3. Prilagođava govor različitim kontekstima i komunikacijskim zadacima.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Prepoznaje redoslijed prepričavanja sadržaja logičnim slijedom radnje.	1.a Predstavljajući sadržaj jasno navodi tvrdnje koristeći primjerene opise, činjenice i detalje.	1.a Objašnjava iznesene tvrdnje, opise, činjenice i detalje u prilog naglašavanju teme ili ideje sadržaja.
2.a Nabraja osnovne vrste medija.	2.a Izdvaja podatke iz teksta kojima želi predočiti informaciju pomoću prezentacije.	2.a Razvrstava podatke pomoću grafikona te iste plasira pomoću vizualnih efekata, slike i zvuka u cilju pojašnjenja informacija koje su tema prezentacije.
3.a Prepričava tekst ili dio teksta prema zadatku.	3.a Pokazuje izlaganje rezultata rada u grupi prema danim zadacima.	3.a Ocjenjuje pročitani tekst i izlaže svoje mišljenje stavljajući naglasak na standardni jezik (primjena u tekstu).

STANDARDI UČENIČKIH POSTIGNUĆA ZA MATERINSKI JEZIK
KRAJ DEVETOGODIŠNJEGA ODGOJA I OBRAZOVANJA

1. OBLAST: ČITANJE – KNJIŽEVNOST

1. komponenta: Ključne ideje i detalji

Ishodi učenja:

1. Pozorno čita ili sluša tekst u cilju razumijevanja i donošenja logičnih zaključaka; citira konkretne tekstove pri pisanju ili govoru u svrhu potkrijepljenja zaključaka donesenih na temelju teksta.
2. Prepoznaje i objašnjava ključne ideje teksta i njihove razrade; sažima ključne ideje na temelju detalja koji je potkrijepljuju.
3. Analizira likove, događaje i ideje te njihove međudnose u tekstu.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Odgovara na jednostavna pitanja u vezi s tekstem pronalazeći eksplicitno iskazane informacije (Tko? Što? Gdje? Kada?)	1.a Obrazlaže događaje i likove navodeći dijelove teksta koji podupiru analizu onoga što tekst izričito govori.	1.a Citira dijelove teksta u svrhu donošenja logičnih zaključaka.
2.a Odabire odgovor koji se odnosi na temu ili poentu navedenog odlomka.	2.a Analizira razvoj teme i ideje sažimajući ključne potporne pojedinosti.	2.a Razlikuje ulogu pojedinog lika u razvoju teme i ideje djela.
3.a Objašnjava osobine određenog lika (psihološka karakterizacija – osobnost i osjećaji lika).	3.a Analizira kako dijalog ili sukob među likovima pokreće radnju drame ili novele.	3.a Otkriva stavove likova potkrijepljen motivima koji doprinose zapletu ili raspletu radnje.
2. komponenta: Vještina i struktura		
Ishodi učenja:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Tumači različita značenja riječi i izraza, tehničkih, osnovnih i prenesenih značenja iz teksta i utvrđivanje kako izbor riječi utječe na značenje teksta. 2. Analizira strukturu tekstova uključujući i kako se određene rečenice, ulomci i veći dijelovi teksta (npr. odlomak, poglavlje, scena ili kitica) odnose jedni prema drugima i prema cjelini. 3. Utvrđuje kako točka gledišta ili namjera utječu na oblikovanje sadržaja i načina pisanja teksta. 		
OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Određuje značenje riječi i izraza u obliku u kojem su upotrijebljeni u tekstu i njihov utjecaj na značenje tog teksta.	1.a Analizira utjecaj izbora riječi na značenje, ton i raspoloženje u književnom djelu (humor, ironija, satira ostvarena metaforama i alegorijama).	1.a Objašnjava utjecaj stilskih figura na preneseno značenje u književnom djelu.

2.a Izdvaja komponente strukture teksta (broj stihova u kitici, broj kitica u pjesmi, poglavlja u romanu, scena, činova i prizora u drami).	2.a Analizira ulogu pojedinih dijelova teksta u cjelokupnoj strukturi dovodeći ih u međusobnu vezu.	2.a Uspoređuje strukturu dvaju ili više tekstova (redoslijed događaja – retrospekcija, usporedni zapleti) te postizanje različitih efekata poput napetosti, tajnovitosti i slično.
3.a Utvrđuje točku gledišta (pisac – pripovjedač – lirski subjekt) i njezin utjecaj na način oblikovanja teksta.	3.a Povezuje točku gledišta sa sadržajem i načinom pisanja teksta.	3.a Istražuje različite književne žanrove autora iz drugih država ili naroda kako bi razumio prirodu žanra i različite kulturne identitete.

3. komponenta: Usvajanje i korištenje rječnika

Ishodi učenja:

1. Utvrđuje ili razjašnjava značenje nepoznatih i višeznačnih riječi i izraza.
2. Razumije preneseno značenje riječi, veza između riječi i nijanse u značenjima riječi.
3. Usvaja i pravilno koristi nove riječi i izraze; obogaćuje rječnik.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Navodi poznate primjere frazema i žargonizama te njihovu ulogu u jeziku.	1.a Upotrebljava kontekst (npr. cjelokupno značenje rečenice ili ulomka kao trag određivanju značenja frazema ili žargonizma).	1.a Prosuđuje ulogu frazema i žargonizama te njihov utjecaj na značenje teksta.
1.b Prepoznaje zajednički korijen u riječima različitih vrsta na ponuđenim primjerima (zidar – zidati – ozidano).	7.b Otkriva bitne dijelove riječi (korijen i uobičajene afikse – prefiks i sufiks).	7.b Stvara nove riječi uz pomoć zadanih afiksa i pravilno ih koristi u govoru i pisanju.
1.c Izražava značenje riječi služeći se rječnikom.	1.c Otkriva značenje riječi služeći se tiskanim i elektroničkim materijalima.	1.c Pronalazi precizna značenja, izgovora i etimologije riječi u specijaliziranim referentnim materijalima.
1.d Navodi pretpostavljena značenja riječi i izraza.	1.d Komentira pretpostavljena značenja riječi i izraza objašnjavajući pretpostavke.	1.d Provjerava pretpostavljena značenja riječi u rječniku uspoređujući ih s riječima iz konteksta.
2.a Imenuje stilske figure na zadanim primjerima iz teksta (alegorija i simbol).	2.a Pronalazi stilske figure u tekstu.	2.a Prosuđuje utjecaj stilske figure na preneseno značenje književnog djela.
2.b Prepoznaje slične riječi da bi bolje prepoznao nijanse značenja.	2.b Pronalazi veze između sličnih riječi i njihovih značenja.	2.b Tumači slične riječi prema nijansama u značenju.

3.a Navodi nove riječi i izraze određenog područja.	3.a Stavlja u odnos nove riječi i izraze pokazujući poznavanje tvorbenih načina.	3.a Stvara nove riječi i izraze uz poticaj mašte čime obogaćuje svoj rječnik.
---	--	---

4. komponenta: Integracija znanja i ideja

Ishodi učenja:

1. Integrira i procjenjuje sadržaj predstavljen u različitim medijima i formatima, između ostalog vizualno, audiovizualno, brojčano, kao i riječima.
2. Prikazuje i ocjenjuje konkretne tvrdnje u tekstu koristeći valjana obrazloženja i relevantne dokaze.
3. Analizira dva ili više tekstova koji obrađuju sličnu temu ili predmet zanimanja s ciljem prikupljanja znanja te uspoređuje različite pristupe autora.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Definira sinopsis, scenarij i knjigu snimanja.	1.a Analizira način na koji je ista tema obrađena u dva različita medija ili formata.	1.a Procjenjuje u kojoj mjeri film ili drama ostaju vjerni ili odstupaju od književnog teksta (ulomak iz književnog djela i scenarij).
1.b Nabraja konkretne primjere različitih medija i formata koji obrađuju istu temu.	1.b Uspoređuje doživljaj čitanja priče s gledanjem filma pronalazeći sličnosti i razlike između književnog ostvarenja i filmske adaptacije.	1.b Iznosi kritički osvrt gledanja filma u odnosu na pročitano knjigu.
2.a Navodi svoj stav o konkretnim tvrdnjama u tekstu.	2.a Uspoređuje tvrdnje u tekstu na osnovi relevantnih dokaza.	2.a Kritizira konkretne tvrdnje u tekstu koristeći valjana objašnjenja i relevantne dokaze.
3.a Prepoznaje različite književne oblike i žanrove.	3.a Uspoređuje načine na koji su slične teme obrađene u različitim književnim oblicima i žanrovima.	3.a Analizira različite pristupe autora u obradi tema (nadahnuće) u različitim književnim oblicima i žanrovima.

5. komponenta: Opseg i razina složenosti teksta

Ishod učenja:

1. Nepristrano i stručno čita i razumije složene književne i informativne tekstove.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Prepoznaje vrste složenih književnih djela.	1.a Stavlja u odnos fabulativnu i tematsko-idejnu okosnicu književnog djela.	1.a Povezuje okosnicu književnog djela sa stvarnim životom.

2. OBLAST: ČITANJE – INFORMATIVNI TEKSTOVI

1. komponenta: Ključne ideje i detalji

Ishodi učenja:

1. Čita tekst u cilju utvrđivanja navoda teksta, donošenja logičnih zaključaka i citira konkretne tekstualne dokaze potkrijepljujući zaključke donesene na temelju teksta.
2. Određuje ključne ideje i teme teksta te analizira njihovu razradu sažimajući važne detalje i ideje koje to potkrijepljuju.
3. Analizira kako i zašto se pojedinci, događaji i ideje razvijaju i ulaze u interakciju kroz tekst.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Izvodi zaključak o konkretnim detaljima i idejama na osnovi pročitaneog teksta.	1.a Citira konkretne tekstualne dokaze u svrhu argumentacije izvedenog zaključka.	1.a Skuplja tekstualne dokaze u svrhu argumentacije izvedenog zaključka.
2.a Tumači temu pročitaneog teksta.	2.a Analizira osnovne kompozicijske dijelove teksta u svrhu objektivnog prepričavanja.	2.a Osmišljava objektivan sažetak teksta u odnosu na uočenu ideju.
3.a Navodi argumente koji prate radnju teksta.	3.a Raščlanjuje radnju i utvrđuje uzročno-posljedične veze uz valjanu argumentaciju.	3.a Predstavlja radnju uz zaključke o uzročno-posljedičnim vezama između pojedinaca i događaja u kontekstu ideje.

2. komponenta: Vještina i struktura

Ishodi učenja:

1. Tumači i objašnjava način uporabe riječi i ustaljenih izraza u tekstu i određuje stručna, osnovna i prenesena značenja te analizira kako izbor riječi doprinosi značenju.
2. Analizira strukturu tekstova i međuodnos rečenica, ulomaka i većih dijelova teksta (npr. odlomak, poglavlje).
3. Procjenjuje način oblikovanja sadržaja i stila teksta s vlastite točke gledišta.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Zamjenjuje riječi i izraze iz zavičajnog govora izrazima standardnog jezika.	1.a Stavlja u odnos osnovno i preneseno značenje riječi.	1.a Utvrđuje primjenu stručnoga nazivlja u razumijevanju teksta.
2.a Raščlanjuje odlomke i poglavlja u strukturi teksta.	2.a Izdvaja ideju argumentirajući istu navodima iz manjih cjelina strukture teksta.	2.a Utvrđuje ulogu svih elemenata strukture teksta u razvoju ideje ili tvrdnje autora.
3.a Imenuje glavne odlike teksta koji pripada književnoj vrsti.	3.a Analizira stil teksta i njegovu funkciju.	3.a Stavlja u odnos gledišta autora kroz kompozicijske dijelove književnog teksta.

3. komponenta: Usvaja i koristi rječnik

Ishodi učenja:

1. Utvrđuje i razjašnjava značenje nepoznatih, manje poznatih i višeznačnih riječi i izraza uporabom podataka iz teksta, uporabom konteksta, analizom sadržajnih dijelova riječi i uporabom općega i specijaliziranoga referentnog materijala prema potrebi.
2. Iskazuje razumijevanje prenesenog značenja riječi, veza između riječi i nijansi u značenjima riječi.
3. Usvaja i pravilno koristi niz riječi i izraza iz određene oblasti dovoljnih za čitanje, pisanje i slušanje za nastavak obrazovanja i životne uloge, pokazujući neovisnost u proširivanju rječnika kad naiđe na nepoznatu riječ koja je važna za razumijevanje ili izražavanje.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Pronalazi značenje nepoznatih, manje poznatih i višeznačnih riječi i izraza u rječniku.	1.a Analizira značenja nepoznatih, manje poznatih i višeznačnih riječi i izraza u tekstu.	1.a Procjenjuje značenja nepoznatih, manje poznatih i višeznačnih riječi i izraza korištenjem podataka iz teksta.
1.b Navodi rečenice, izraze ili ulomke koji pojašnjavaju značenje riječi.	1.b Uspoređuje rečenice u okviru konteksta ili ulomka koji pojašnjavaju značenje riječi.	1.b Procjenjuje značenje istih riječi u različitim kontekstima.
1.c Prepoznaje zadane riječi prema tvorbenom modelu.	1.c Stavlja u odnos leksičko značenje riječi i novotvorenu riječ pri tvorbi novih modela.	1.c Objašnjava utjecaj glasovne promjene na značenje novotvorene riječi.
1.d Prepoznaje riječi prema etimologiji.	1.d Objašnjava porijeklo riječi na osnovi izgovora i na osnovi podataka iz elektroničkih izvora.	1.d Uspoređuje etimološko porijeklo riječi na osnovi različitih izvora (tiskani i elektronički izvori).
1.e Navodi značenje riječi u kontekstu cjeline.	1.e Potvrđuje prethodno navedeno značenje riječi ili izraza koristeći rječnik.	1.e Argumentira tumačenje izraza u okviru kojeg se nalazi manje poznata riječ, uspoređujući ga sa značenjem riječi u rječniku.
2.a Navodi primjere prenesenog značenja riječi prisutnih u svakodnevnoj komunikaciji.	2.a Stavlja u odnos značenja riječi koje se često javljaju u svakodnevnoj komunikaciji i književnim tekstovima.	2.a Objašnjava prenesena značenja riječi i izraza na osnovi razlika i nijansi u značenju.
2.b Prepoznaje stilске figure u tekstu.	2.b Procjenjuje ulogu stilskih figura u tekstu.	2.b Formulira važnost stilskih figura u kontekstu prirode teksta.
2.c Razvrstava riječi različitog i sličnog značenja.	2.c Analizira značenje riječi koristeći se rječnikom.	2.c Precizira značenje sličnih riječi koje pripadaju istoj porodici riječi, koristeći se rječnikom.
2.d Navodi primjer riječi sličnog značenja.	2.d Uspoređuje slične riječi po značenju.	2.d Smišlja nove riječi sličnog značenja.

3.a Navodi primjere uporabe određenih riječi i izraza osobitih za određena područja.	3.a Uspoređuje primjere niza riječi i izraza osobitih za određena područja.	3.a Stavlja u kontekst riječi i izraze u cilju razumijevanja određenog područja kroz različite medije.
--	---	--

4. komponenta: Integracija znanja i ideja

Ishodi učenja:

1. Integrira i ocjenjuje sadržaje predstavljene u različitim medijima i formatima, između ostalog vizualno, brojčano i riječima.
2. Prikazuje i ocjenjuje argument i konkretne tvrdnje u tekstu koristeći argumentirana objašnjenja i relevantne dokaze
3. Analizira kako dva ili više tekstova obrađuju slične teme ili predmete zanimanja s ciljem prikupljanja znanja ili uspoređivanja pristupa autora.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Pronalazi slične i različite informacije o istoj temi u različitim medijima.	1.a Kombinira detalje informacija koje su saopćene u istoj temi u različitim medijima.	1.a Povezuje smisao obrade iste teme u više različitih medija.
2.a Izdvaja informacije za koje pretpostavlja da su valjane i relevantne.	2.a Provjerava valjana obrazloženja iz teksta, uspoređujući ih pomoću različitih izvora.	2.a Utvrđuje ulogu argumentiranih objašnjenja i relevantnih dokaza u odnosu na tekst.
3.a Nabraja prve pisane dokumente i izvore od povijesne i književne važnosti za BiH.	3.a Stavlja u odnos informacije do kojih je došao čitajući tekstove slične tematike i važnosti za BiH.	3.a Predstavlja uz pomoć kompjuterskih alata analizu informacija do kojih je došao vrjednujući povijesnu i književnu važnost za BiH.

5. komponenta: Opseg i razina složenosti teksta

Ishod učenja:

1. Čita i razumije složene književne i informativne tekstove.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Navodi značenje teksta procjenjujući pouzdanost i točnost podataka.	2.a Analizira značenje pročitanoog teksta i proširuje spoznaje čitanjem novih tekstova.	2.a Sintetizira sadržaj pročitanoog teksta stvarajući vizualne prikaze i grafičke organizatore.

3. OBLAST: VJEŠTINE ČITANJA

1. komponenta: Pojam velikih tiskanih slova

Ishod učenja:

1. Pokazuje razumijevanje organizacije i osnovnih osobina velikih tiskanih slova.

OSNOVNA RAZINA

SREDNJA RAZINA

NAPREDNA RAZINA

Učenik:

NIJE PRIMJENJIVO

NIJE PRIMJENJIVO

NIJE PRIMJENJIVO

2. komponenta: Fonološka osviještenost

Ishod učenja:

1. Pokazuje razumijevanje izgovorenih riječi, slogova i glasova (fonema).

OSNOVNA RAZINA

SREDNJA RAZINA

NAPREDNA RAZINA

Učenik:

1.a Prepoznaje riječi iz drugih jezika prema fonetskim principima pravopisa materinskoga jezika.

1.a Uspoređuje riječi iz drugih jezika prema fonetskim principima pravopisa materinskoga jezika.

1.a Pronalazi izvorno značenje posuđenice raspravljajući o njenom značenju u materinskom jeziku.

3. komponenta: Prepoznavanje i foničnost riječi

Ishod učenja:

1. Prepoznaje i primjenjuje vještine foničnosti i analize riječi.

OSNOVNA RAZINA

SREDNJA RAZINA

NAPREDNA RAZINA

Učenik:

1.a Navodi jednostavnu, izvedenu i složenu riječ.

1.a Klasificira izvedenice, složenice i polusloženice u danom tekstu.

1.a Stvara nove riječi primjenjujući pravila tvorbe riječi (izvedenice, složenice, polusloženice).

4. komponenta: Tečno čitanje

Ishod učenja:

1. Čita sa svrhom i razumijevanjem.

OSNOVNA RAZINA

SREDNJA RAZINA

NAPREDNA RAZINA

Učenik:

1.a Čita tekst i sažima bitne podatke u različite vrste bilješki.

1.a Objašnjava značenje pročitana teksta.

1.a Argumentira značenje teksta uz dokaze.

4. OBLAST: PISANJE

1. komponenta: Vrste i namjene teksta

Ishodi učenja:

1. Analizira poznate (obrađene) teme i tekstove, piše argumente u korist navedenih tvrdnji koristeći valjana objašnjenja i relevantne argumente.
2. Piše informativne tekstove uz objašnjenja kako bi se razmotrile i prenijele složene informacije i ideje jasno i precizno učinkovitim odabirom, organizacijom i analizom sadržaja.
3. Piše pripovjedne tekstove kako bi razvio stvarna ili zamišljena iskustva ili događaje koristeći odgovarajuću tehniku, dobar izbor detalja i dobro strukturiran redoslijed događaja.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Piše argumente o obrađenoj temi i tekstovima navodeći ih u svom radu.	1.a Piše analizu poznate teme ili teksta potkrijepljujući tvrdnje argumentima.	1.a Piše osvrt ili prikaz kritički vrjednujući tekst uz argumentirano promišljanje i prosuđivanje.
1.b Piše argumente koje potkrijepljuje tvrdnjama.	1.b Procjenjuje razliku između suprotstavljenih tvrdnji.	1.b Otkriva jasne odnose među tvrdnjama i protutvrdnjama organizirajući ih prema razlozima i dokazima.
1.c Podržava tvrdnje logičnim obrazloženjima.	1.c Potkrijepljuje pisanim dokazima vlastito mišljenje i gledište.	1.c Povezuje tvrdnje, dokaze i obrazloženja pokazujući razumijevanje teme ili teksta.
1.d Povezuje glavne dijelove koristeći riječi, izraze i rečenice kojima postiže koheziju.	1.d Pojašnjava odnose između tvrdnji i argumenata, tvrdnji i protutvrdnji koristeći odgovarajuće riječi, izraze i rečenice.	1.d Stvara smislenu povezane tekstove u kojima povezuje razloge i dokaze svojih tvrdnji.
1.e Prepoznaje formalni stil pisanja.	1.e Koristi objektivni ton u pisanju administrativno-poslovnih tekstova.	1.e Uspoređuje norme i pravila formalnog stila s normama i pravilima ostalih funkcionalnih stilova.
2.a Piše informativni tekst u skladu s temom.	2.a Razvrstava relevantne informacije kako bi precizno i jasno prenio ideju teksta (npr. biografskog članka).	2.a Stvara informativni tekst u kojem, uz dobar odabir informacija i dobru organizaciju, uspješno prenosi temu i ideju.
2.b Piše informativni tekst uspostavljenog okvira pisanja u skladu s temom.	2.b Organizira pojmove, predstave i informacije prema kategorijama u ulomke ili odlomke kao pomoć pri razumijevanju.	2.b Dizajnira informativni tekst uključujući oblikovanje (naslovi, podnaslovi), grafike (grafikoni, tablice) i multimedijalne sadržaje.

2.c Pronalazi relevantne definicije i podatke kako bi razvio temu.	2.c Prikazuje u kratkim crtama dobro odabrane činjenice, konkretne detalje, citate i primjere korisne za razvoj teme.	2.c Prosuđuje primjerenost prikupljenih činjenica, definicija, konkretnih detalja i drugih informacija znanju publike o temi.
2.d Koristi odgovarajuće riječi kako bi povezoao glavne dijelove teksta.	2.d Upotrebljava raznolike riječi kako bi pojasnio odnose između pojmova i predstava.	2.d Određuje vrijednost riječi kojima stvara jedinstvo i pojašnjava odnose između složenih pojmova i slika.
2.e Pronalazi precizne riječi iz određene oblasti kako bi informirao o zadanoj temi.	2.e Primjenjuje precizan jezik i rječnik osobit za određenu oblast (stručna terminologija) kako bi objasnio temu.	2.e Tvori informativni tekst o složenoj temi pomoću jasnih rečenica i rječnika određene oblasti.
2.f Prepoznaje stil i ton pisanja informativnog teksta.	2.f Pokazuje razumijevanje objektivnog pisanja informativnog teksta.	2.f Odabire stil i ton pisanja u skladu sa svrhom i publikom.
2.g Daje zaključnu izjavu koja proizlazi iz navedenih informacija.	2.g Piše zaključak u obliku kratke izjave koji sadrži objašnjenja predloženih informacija.	2.g Formulira zaključak u obliku ulomka s potkrijepljenim objašnjenjima.
3.a Na osnovi proživljenog iskustva, piše putopis ili reportažu.	3.a Koristi odgovarajuću tehniku poštujući organizaciju zadanog žanra u pisanju obavijesnih izlagačkih i raspravljačkih tehnika.	3.a Piše različite vrste zadanog žanra u skladu s planom i temom izražavajući kritički osvrt.

2. komponenta: Pisanje i distribucija pisanih radova

Ishodi učenja:

1. Piše jasne i smislene radove u kojima su sadržaj, organizacija i stil primjereni zadatku, svrsi i publici.
2. Usavršava svoj pisani rad planiranjem, revizijom, redigiranjem ili pokušajem novog pristupa.
3. Koristi suvremenu tehnologiju kako bi napisao i objavio radove te ostvario interakciju i suradnju s drugima.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Piše pisani rad čiji sadržaj, organizaciju i stil usklađuje s temom, svrhom, publikom i namjenom.	1.a Koristi lekseme administrativnog stila.	1.a Tvori pisani rad uz vidljivu stilogenost i uređenost strukture.
	1.b Primjenjuje različite funkcionalne stilove u vlastitim tekstovima.	

2.a Prilagođava pisani rad uz dokaze, argumente i tvrdnje, a sve u kontekstu interpretacije poznatih tema ili testkova.	2.a Tumači pisani rad uz dokaze, argumente i tvrdnje, a sve u kontekstu interpretacije poznatih tema ili testkova.	2.a Otkriva primjenu novog pristupa pisanja teksta, uzimajući u obzir prethodno utvrđene veze i odnose između tvrdnje, protutvrdnje, argumenta i dokaza.
3.a Piše jasan i smislen rad u kojem su sadržaj, organizacija i stil u skladu sa zadatkom i svrhom.	3.a Objavljuje pojedinačne ili zajedničke pisane radove na internetu u skladu sa zahtjevima i normama nastavnika.	3.a Uspoređuje više napisanih radova po zadanom kriteriju koristeći suvremene tehnologije.

3. komponenta: Gramatika i pravopis

Ishodi učenja:

1. Pokazuje vladanje pravilima standardne gramatike i njihovom primjenom pri pisanju.
2. Pokazuje vladanje pravopisnim pravilima i interpunkcijom.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Poznaje podjelu komunikativnih vrsta rečenica: obavještajne/izjavne, upitne, usklične i određuje kojoj vrsti pripada dana rečenica.	1.a Prepoznaje posebne tipove rečenica – nepotpune i bezlične rečenice.	1.a Grafički prikazuje odnose jednostavnih rečenica u danoj složenoj rečenici.
1.b Prepoznaje sve vrste riječi.	1.b Klasificira gramatičke kategorije promjenjivih riječi.	1.b Izvodi različite podvrste promjenjivih i nepromjenjivih riječi u tekstu.
1.c Prepoznaje podjelu suglasnika po zvučnosti i mjestu tvorbe.	1.c Određuje glasovnu promjenu.	1.c Objašnjava glasovnu promjenu koja je izvršena prepoznajući izuzetke.
1.d Prepoznaje tvorbu riječi i prepoznaje složenu riječ.	1.d Prepoznaje riječi prema tvorbi i tvorbenom modelu određujući tvorbenom osnovu i tvorbene nastavke (prefiks i sufiks).	1.d Koristi u pisanju različite vrste tvorbenih modela.
1.e Pravilno upotrebljava glagolske oblike.	1.e Prepoznaje glavna značenja i funkcije glagolskih oblika.	1.e Objašnjava nazivlje koje se odnosi na funkciju i značenja glagolskih oblika.
1.f Prepoznaje naglašeni slog u riječi.	1.f Razlikuje odabrane riječi s dugim i kratkim naglaskom.	1.f Primjenjuje naglasnu normu u pisanom tekstu.

1.g Određuje osnovne funkcije riječi u rečenici (predikat, subjekt, bliži objekt i priložne oznake vremena, mjesta i načina).	1.g Određuje imenski predikat, gramatički subjekt, atribut.	1.g Izdvaja složeni predikat, dalji objekt, priložne oznake uzroka, posljedice, količine i nesročni atribut.
1.j Prepoznaje sintagme u rečenici.	1.j Opisuje značenje pojma sintagme i u danim primjerima određuje njezin upravni/glavni član (dio).	1.j Izdvaja podvrste sintaktičkih jedinica iz teksta (priložna, glagolska, pridjevska).
2.a Primjenjuje pravopisnu normu u jednostavnim primjerima.	2.a Primjenjuje pravopisnu normu u većini slučajeva.	2.a Dosljedno primjenjuje pravopisnu normu.
	2.b Pravilno upotrebljava veliko slovo u pisanju naziva povijesnih događaja i pokreta te imena nebeskih tijela, stanovnika i naziva naselja i građevina i posvojnih pridjeva.	2.a Primjenjuje pravila o uporabi velikog slova u pisanju višočlanih naziva poduzeća, institucija, organizacija i slično.
2.c Piše riječi u kojima su pravilno upotrijebljene afrikate (kuća – kuča; đep – džep).		
2.d Prepoznaje pravilno napisanu rečenicu u upravnom govoru.	2.d Primjenjuje pravila o uporabi pravopisnih i interpunkcijskih znakova: zareza (između rečenica u inverziji, pri nabranju), navodnika (u upravnom govoru), crtice između brojki u značenju prijedloga do) i spojnice (u pisanju polusloženica).	2.d Pravilno piše upravni govor na sva tri načina.
	2.e Pravilno piše česticu <i>ne</i> uz glagole pridjeve, zamjenice, priloge.	2.e Primjenjuje pravilo o uporabi pravopisnog interpunkcijskog znaka zareza (npr. vokativ u sredini rečenice izdvojen zarezima).
2.f Pravilno piše glavne brojeve.	2.f Piše redne brojeve i dio cijelog broja (npr. 2/45).	2.f Pravilno piše deklinaciju brojeva (jedan, dva, tri, četiri), kao i višočlanih brojeva (npr. sto dvadeset dva).

2.g Pravilno piše kratice malim slovima.	2.g Prepoznaje pravila o pisanju posvojnih pridjeva (na <i>-ski, -čki, -ški, -ov, -in, -ev</i>).	2.g Koristi u pisanju kratice stranih organizacija, institucija, izdavačkih kuća i ostalih složenih naziva (verbalizirane kratice NIN, BIGZ, OSCE).
		2.h Dosljedno piše riječi s pravilnom zamjenom glasa <i>jat</i> .

4. Komponenta: Istraživanje u cilju izgradnje i prezentacije znanja

Ishodi učenja:

1. Provodi kratke, ali i značajnije istraživačke projekte zasnovane na zadanim pitanjima, pokazujući razumijevanje predmeta istraživanja.
2. Prikuplja relevantne informacije iz više tiskanih i digitalnih izvora, procjenjuje valjanost i preciznost svakog izvora i integrira informacije, u isto vrijeme izbjegavajući plagiranje.
3. Pronalazi dokaze u književnim ili informativnim tekstovima u svrhu podrške analize, razmišljanja i istraživanja.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Opisuje određeni projekt uz informacije do kojih je došao iz više izvora.	1.a Raspravlja o određenome projektu koristeći argumente.	1.a Argumentirano povezuje određeni projekt u cjelinu.
2.a Izdvaja dijelove informacija za koje smatra da su važni.	2.a Uspoređuje relevantne informacije iz tiskanih i digitalnih izvora.	2.a Procjenjuje vjerodostojnost informacije uočavajući plagiranje.
3.a Klasificira važne informacije iz književnog teksta.	3.a Oblikuje zaključke procjenjujući informacije i dokaze u književnom i informativnom tekstu.	3.a Ocjenjuje na osnovi provjerenih i relevantnih izvora.
3.b Prepoznaje cjeline za potrebe analize jednostavnog književnog i informativnog teksta.	3.b Uspoređuje elemente cjeline književnog i informativnog teksta za potrebe analize.	3.b Tvori književni i informativni tekst za potrebe analize.

5. komponenta: Poznavanje jezika**Ishod učenja:**

1. Pokazuje razumijevanje kako jezik funkcionira u različitim kontekstima i zna odabrati odgovarajući izbor forme, rječnika i stila pri pisanju.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Navodi različite funkcije jezika u različitim kontekstima.	1.a Provjerava različite funkcije jezika u različitim kontekstima.	1.a Uspoređuje različite funkcije jezika u različitim kontekstima.
1.b Izražava osobni stav u određenom stilu pisanja.	1.b Sastavlja različite vrste tekstova u odgovarajućem funkcionalnom stilu.	1.b Tvori razne vrste tekstova prema planu i određenoj temi izražavajući mišljenje uz argumentaciju.
1.c Sastavlja jednostavan tekst s jasno uočljivim cjelinama.	1.c Sastavlja vijest, izvještaj i referat.	1.c Sastavlja argumentiran tekst s jasnim cjelinama.

6. komponenta: Opseg pisanja**Ishod učenja:**

1. Piše jednostavne i kraće ili složene i opsežnije pisane radove za koje je potrebno vrijeme za istraživanje, razmišljanje i reviziju u različite namjene.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Pribavlja materijal za istraživanje koji je u vezi s određenom temom i vrstom teksta.	1.a Sastavlja istraživački rad iz predložene oblasti koristeći više izvora.	1.a Sintetizira različite izvore u okviru cjeline istraživačkog rada iz predložene oblasti.

5. OBLAST: USMENO IZRAŽAVANJE I SLUŠANJE**1. komponenta: Razumijevanje i suradnja****Ishodi učenja:**

1. Priprema se i sudjeluje učinkovito u nizu razgovora i suradnji s različitim sugovornicima, nadogradnji ideja drugih i izražavanju vlastitih ideja jasno i uvjerljivo.
2. Integrira i ocjenjuje informacije predstavljene u različitim medijima i formatima, uključujući vizualno, kvantitativno i usmeno.
3. Procjenjuje govornikovo stajalište, argumentaciju i korištenje dokaza i retorike.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Jasno izražava vlastitu ideju o pročitanom tekstu.	1.a Iznosi svoje dokaze izražavajući misli i stavove u prilog ideji teksta.	1.a Rekonstruira dokaze drugih u svrhu nadogradnje vlastitih ideja na danu temu ili tekst.
1.b Navodi dokaze o temi teksta ili pitanju u svrhu razmjene ideja.	1.b Primjenjuje kompoziciju rasprave na osnovi dokaza u svrhu razmjene ideja.	1.b Procjenjuje subjektivno i objektivno u raspravi pozivajući se na dokaze i temeljeći na učenim idejama.

1.c Sudjeluje u raspravi.	1.c Prepoznaje stavove drugih i iznosi svoj stav tijekom rasprave.	1.c Utvrđuje stavove po danom pitanju i raspravljajem dovodi do konsenzusa.
1.d Navodi smisleno pitanje u vezi s temom.	1.d Uspoređuje različita mišljenja i razvija raspravu na osnovi koje izvodi zaključke.	1.d Pojašnjava, potvrđuje ili osporava ideje i zaključke rasprave uz kritiku.
1.e Nabraja dokaze na osnovi kojih formulira vlastito mišljenje.	1.e Opravdava vlastiti stav na osnovi argumenata i dokaza.	1.e Rekonstruira gledišta te vrši korekciju stava na osnovi argumenata i dokaza.
2.a Prepoznaje izvor informacija koji je predstavljen u različitim medijima.	2.a Analizira informacije predstavljene različitim formatima (vizualno, brojčano, usmeno).	2.a Procjenjuje izvor informacija u različitim medijima i formatima ocjenjujući vjerodostojnost i preciznost.
3.a Iskazuje stavove o izlaganju sugovornika.	3.a Primjenjuje raspravljanje stavljajući u odnos dokaz i objašnjenje pri iznošenju svog stava o salušanom govoru.	3.a Kritizira neargumentirane stavove u svrhu pobijanja lažnih objašnjenja.

2. komponenta: **Prezentacija znanja i ideja**

Ishodi učenja:

1. Predstavlja informacije, nalaze i dokaze kako bi slušatelji bili u mogućnosti slijediti tijek obrazlaganja, a organizacija, razvoj i stil primjereni su zadatku, svrsi i publici.
2. Koristi digitalne medije i vizualno izlaganje podataka kako bi strateški prikazao informacije i ojačao razumijevanje prezentacija.
3. Prilagođava govor različitim kontekstima i komunikacijskim zadacima.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Povezuje tvrdnje, nalaze i dokaze stavljajući ih u smislenu cjelinu.	1.a Izlaže informacije logičnim slijedom povezujući tvrdnje i dokaze u svrhu izvođenja jasnog zaključka.	1.a Prosuđuje primjerenost dokaza i tvrdnji zadatku i uzrastu za koji je namijenjen.
2.a Navodi dokaze u svrhu pojašnjavanja informacija iz digitalnih medija.	2.a Poboljšava razumijevanje dokaza uporabom digitalnih medija.	2.a Eksperimentira s digitalnim alatima u svrhu pronalaženja dokaza zbog razumijevanja prezentacije teksta.
3.a Izdvaja temu teksta jasno i sustavno sudjelujući u raspravi o djelu.	3.a Raspravlja o tekstovima različitih sadržaja izražavajući vlastito i tuđe mišljenje.	3.a Raspravlja o tekstovima različitih sadržaja izražavajući vlastite i tuđe stavove.

STANDARDI UČENIČKIH POSTIGNUĆA ZA MATERINSKI JEZIK,
KRAJ SREDNJOŠKOLSKOGA ODGOJA I OBRAZOVANJA

1. OBLAST: ČITANJE – KNJIŽEVNOST

1. komponenta: Ključne ideje i detalji

Ishodi učenja:

1. Pozorno čita ili sluša tekst u cilju razumijevanja i donošenja logičnih zaključaka; citira konkretne tekstove pri pisanju ili govoru u svrhu argumentiranja zaključaka donesenih na temelju teksta.
2. Prepoznaje i objašnjava ključne ideje teksta i njihove razrade; sažima ključne ideje na osnovi detalja koji ih dokazuju.
3. Analizira likove, događaje i ideje te njihove međudnose u tekstu.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Čita književne tekstove izdvajajući korisne dokaze (citate).	1.a Utvrđuje dijelove teksta u kojima je situacija ostala neizvjesna.	1.a Tumači pročitani tekst birajući čvrste i korisne dokaze radi logičnog zaključivanja.
2.a Prepoznaje ključne ideje teksta i njihove razrade.	2.a Objašnjava ključne ideje teksta povezujući ih s drugim znanstvenim oblastima stvarajući složen prikaz.	2.a Sažima književno djelo na osnovi ključnih ideja i danih objašnjenja.
3.a Tumači uloge likova u djelu i njihove međusobne odnose.	3.a Izdvaja primjere različitog ponašanja likova tijekom razvoja događaja u tekstu.	3.a Argumentira svoj stav o ključnim osobinama likova uzimajući u obzir njihovo ponašanje.

2. komponenta: Vještina i struktura

Ishodi učenja:

1. Tumači različita značenja riječi i izraza, tehničkih, osnovnih i prenesenih značenja iz teksta i utvrđuje kako izbor riječi utječe na značenje teksta.
2. Analizira strukturu tekstova uključujući i kako se određene rečenice, ulomci i veći dijelovi teksta (npr. odlomak, poglavlje, scena ili kitica) odnose jedni prema drugima i prema cjelini.
3. Utvrđuje kako točka gledišta ili namjera utiču na oblikovanje sadržaja i načina pisanja teksta.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Objašnjava značenja ključnih riječi iz teksta.	1.a Uspoređuje osnovna i prenesena značenja riječi i izraza iz teksta.	1.a Tumači prenesena i konotativna značenja riječi dovodeći ih u odnos s osnovnim značenjem.
2.a Određuje strukturne elemente teksta.	2.a Objašnjava povezanost strukturnih elemenata teksta.	2.a Objašnjava efekte autorova izbora načina strukturiranja određenih dijelova teksta.

	2.b Izdvaja određene rečenice, odlomke/poglavlja i sl., radi uspoređivanja.	
3.a Određuje vrste pripovijedanja u tekstu.	3.a Ukazuje na različite interpretacije događaja u ovisnosti o različitim točaka gledišta pripovjedača (fokalizacija).	3.a Prosuđuje opravdanost uporabe različitih točaka gledišta pripovjedača (fokalizacija).

3. komponenta: Usvajanje i korištenje rječnika

Ishodi učenja:

1. Utvrđuje ili razjašnjava značenje nepoznatih i višeznačnih riječi i izraza.
2. Razumije preneseno značenje riječi, veza između riječi i nijanse u značenjima riječi.
3. Usvaja i pravilno koristi nove riječi i izraze; obogaćuje rječnik.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Izdvaja nepoznate i višeznačne riječi i izraze iz teksta.	1.a Objašnjava značenje nepoznatih i višeznačnih riječi i izraza na osnovi konteksta u kojem se nalaze.	1.a Uspoređuje značenje nepoznatih i višeznačnih riječi i izraza danih u različitim rječnicima.
2.a Izdvaja riječi i izraze prenesenog značenja.	2.a Ukazuje na različita tumačenja izdvojenih riječi prenesenog značenja.	2.a Izvodi zaključke o funkciji uporabe riječi prenesenoga značenja.
2.b Navodi primjere stilskih figura u tekstu.		
3.a Koristi nove riječi i izraze u usmenom izražavanju.	3.a Prilagođava usvojene riječi i izraze različitim stilovima.	3.a Izrađuje grafikon porodice riječi na osnovi nove usvojene riječi.

4. komponenta: Integracija znanja i ideja

Ishodi učenja:

1. Integrira i procjenjuje sadržaj predstavljen u različitim medijima i formatima, između ostalog vizualno, audiovizualno, numerički, kao i riječima.
2. Prikazuje i ocjenjuje konkretne tvrdnje u tekstu koristeći valjana objašnjenja i relevantne dokaze.
3. Analizira dva ili više tekstova koji obrađuju sličnu temu ili predmet zanimanja u cilju prikupljanja znanja i uspoređuje različite pristupe autora.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Prepoznaje razlike u tumačenju, odnosno izvođenju istog djela u različitim izvorima, medijima i formatima uspoređujući ih s ishodišnim tekstom.	1.a Klasificira vrijednosti različitih tumačenja, odnosno izvođenja istog djela u različitim, izvorima, medijima i formatima.	1.a Predstavlja zaključke o različitim tumačenjima, odnosno izvođenjima istog djela u više izvora, medija i formata.

2.a Parafrazira tvrdnje likova i pripovjedača određujući njihovu zastupljenost u tekstu.	2.a Provjerava tvrdnje koristeći detalje iz teksta.	2.a Daje kritički osvrt na tvrdnje u tekstu na osnovi svog iskustva, logike i znanstvenog saznanja.
3.a Razvrstava različite književne tekstove iz 18., 19. i 20. stoljeća na osnovi zajedničkih motiva.	3.a Istražuje pristupe motivima u različitim tekstovima iz 18., 19. i 20. stoljeća.	3.a Argumentira razlike u pristupima motivima više autora tekstova iz 18., 19. i 20. stoljeća.

5. komponenta: Opseg i razina složenosti teksta

Ishod učenja:

1. Nepristrano i stručno čita i razumije složene književne i informativne tekstove.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Opisuje sadržaje i strukturu književnih tekstova koristeći stručno nazivlje.	1.a Stručno i objektivno čita književni tekst.	1.a Procjenjuje ključne razlike u složenosti književnih tekstova koristeći se stručnim nazivljem.

2. OBLAST: ČITANJE – INFORMATIVNI TEKSTOVI

1. komponenta: Ključne ideje i detalji

Ishodi učenja:

1. Čita tekst u cilju utvrđivanja navoda teksta, donošenja logičnih zaključaka i citira konkretne tekstualne dokaze argumentirajući zaključke donesene na temelju teksta.
2. Određuje ključne ideje i teme teksta i analizira ih, naglašavajući važne detalje i ideje koje to dokazuju.
3. Analizira kako i zašto se pojedinci, događaji i ideje razvijaju i ulaze u interakciju kroz tekst.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Izdvaja stavove iznesene u tekstu.	1.a Objašnjava citate iz teksta argumentirajući ključne stavove i neizvjesne situacije iznesene u tekstu.	1.a Daje kritički osvrt na smisao teksta argumentirajući ga citatima iz teksta i povezujući ga s kontekstom.
2.a Izdvaja teme i ključne ideje informativnog teksta.	2.a Ističe teme i ključne ideje s važnim detaljima iz informativnog teksta.	2.a Ispituje međusobne odnose tema i ključnih ideja u tekstu koristeći se dokazima iz teksta radi potpune analize.
3.a Određuje međusobne odnose pojedinaca, događaja i ideja u tekstu.	3.a Razlikuje promjene pojedinaca, događaja i ideja tijekom teksta.	3.a Kritički procjenjuje međusobne odnose pojedinaca, događaja i ideja ističući složenost teksta.

2. komponenta: Vještina i struktura

Ishodi učenja:

1. Tumači i objašnjava način uporabe riječi i ustaljenih izraza u tekstu i određuje stručna, osnovna i prenesena značenja te analizira kako izbor riječi doprinosi značenju.
2. Analizira strukturu tekstova i međuodnos rečenica, ulomaka i većih dijelova teksta (npr. odlomak, poglavlje).
3. Procjenjuje način oblikovanja sadržaja i stila teksta s vlastite točke gledišta.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Izdvaja riječi, nazive i ustaljene izraze koji odgovaraju temi i namjeni teksta.	1.a Objašnjava (svojim riječima) riječi i ustaljene izraze s prenesenim značenjima.	1.a Ilustrira kako autorov izbor riječi, naziva i ustaljenih izraza doprinosi značenju teksta.
2.a Navodi međuodnos, rečenica, ulomaka i većih dijelova teksta.	2.a Objašnjava (svojim riječima) logičnu vezu rečenica, ulomaka i većih dijelova teksta.	2.a Ocjenjuje jasnoću, uvjerljivost i zanimljivost teksta na osnovi njegove strukture.
3.a Izdvaja postupke u tekstu koji svjedoče o mogućim namjerama autora.	3.a Procjenjuje stil i formu teksta s osobne točke gledišta.	3.a Osmišljava načine oblikovanja sadržaja i stila koji doprinose snazi, uvjerljivosti i ljepoti teksta.

3. komponenta: Usvaja i koristi rječnik

Ishodi učenja:

1. Utvrđuje i razjašnjava značenje nepoznatih, manje poznatih i višeznačnih riječi i izraza korištenjem podataka iz teksta korištenjem konteksta, analizom sadržajnih dijelova riječi i korištenjem općeg i specijaliziranog referentnog materijala po potrebi.
2. Iskazuje razumijevanje prenesenog značenja riječi, veza između riječi i nijansi u značenjima riječi.
3. Usvaja i pravilno koristi niz riječi i izraza iz određene oblasti dovoljnih za čitanje, pisanje i slušanje u nastavku obrazovanja i životne uloge; pokazuje neovisnost u proširivanju rječnika kad naiđe na nepoznatu riječ koja je važna za razumijevanje ili izražavanje.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Sačinjava popis značenja nepoznatih i višeznačnih riječi i izraza iz određenog informativnog teksta.	1.a Pojašnjava značenja manje poznatih i višeznačnih riječi na osnovi rečenice ili ulomka kao manjeg konteksta.	1.a Tumači moguća značenja riječi ili fraza na osnovi definicija iz rječnika i drugih referentnih izvora.
2.a Opisuje vezu između osnovnog i prenesenog značenja riječi.	2.a Razlikuje nijanse značenja riječi (sinonime) sličnog osnovnog značenja.	2.a Objašnjava stilske figure (npr. hiperbola, paradoks) u kontekstu i analizira njihovu ulogu u tekstu.
3.a Izdvaja niz riječi i izraza iz tekstova općeg akademskog i specijaliziranoga konteksta.	3.a Koristi niz riječi i izraza iz općeg akademskog i specijaliziranog konteksta u pisanom i usmenom izražavanju.	3.a Prilagođava riječi akademskom i specijaliziranom kontekstu pokazujući neovisnost u širenju rječnika.

4. komponenta: Integracija znanja i ideja

Ishodi učenja:

1. Integrira i ocjenjuje sadržaje predstavljene u različitim medijima i formatima, između ostalog vizualno, brojčano i riječima.
2. Prikazuje i ocjenjuje argument i konkretne tvrdnje u tekstu koristeći valjana objašnjenja i relevantne dokaze.
3. Analizira kako dva ili više tekstova obrađuju slične teme ili predmete zanimanja s ciljem prikupljanja znanja ili usporedbe pristupa autora.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Povezuje razlike uporabe istog sadržaja u različitim medijima i formatima, između ostalog vizualno, brojčano i riječima.	1.a Ispituje vrijednost uporabe istog sadržaja u različitim medijima i formatima, između ostalog vizualno, brojčano i riječima.	1.a Integrira uporabe istog sadržaja u različitim medijima i formatima vizualno, brojčano i riječima kako bi pitanjima riješio problem.
2.a Parafrazira tvrdnje i argumente u prvim pisanim tekstovima i izvorima u BiH.	2.a Iskazuje pisano ili usmeno tvrdnje koristeći detalje iz prvih pisanih tekstova i izvora u BiH.	2.a Kritički komentira prve pisane tekstove i izvore u BiH.
3.a Razvrstava dokumente od povijesne i književne važnosti za BiH iz 17., 18., 19. i 20. stoljeća.	3.a Razvrstava osobine dokumenata od povijesne i književne važnosti za BiH iz 17., 18., 19. i 20. stoljeća.	3.a Predstavlja prikupljeno znanje o temama i namjenama dokumenata od povijesne i književne važnosti za BiH iz 17., 18., 19. i 20. stoljeća.

5. komponenta: Opseg i razina složenosti teksta

Ishod učenja:

1. Čita i razumije složene književne i informativne tekstove.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Parafrazira složene književne i informativne tekstove.	1.a Utvrđuje kriterije za stručno i objektivno čitanje tekstova koji ne pripadaju beletristici.	1.a Izrađuje različite vrste prezentacija koje pokazuju složenost tekstova koji ne pripadaju beletristici.

3. OBLAST: PISANJE

1. komponenta: Vrste i namjene teksta

Ishodi učenja:

1. Analizira poznate (obrađene) teme i tekstove, piše argumente u korist navedenih tvrdnji koristeći valjana objašnjenja i relevantne argumente.
2. Piše informativne tekstove uz objašnjenja kako bi se razmotrile i prenijele složene informacije i ideje jasno i precizno učinkovitim odabirom, organizacijom i analizom sadržaja.
3. Piše pripovjedne tekstove kako bi razvio stvarna ili zamišljena iskustva ili događaje koristeći odgovarajuću tehniku, dobar izbor detalja i dobro strukturiran redoslijed događaja.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Izdvaja ključne riječi iz teksta.	1.a Argumentira tvrdnje dokazima iz različitih tekstova.	1.a Povezuje značaj dokaza razlikujući drugačije i suprotstavljene dokaze ističući njihove prednosti i ograničenja.
1.b Prepoznaje najbitnija obilježja iz poznatih (obrađenih) tema i tekstova.	1.b Organizira logično tvrdnje, argumente i protuargumente po principu teza, antiteza i sinteza.	1.b Piše zaključak ili odlomak zasnovan na iznesenim argumentima.
1.c Prepoznaje elemente uvoda, razrade i zaključka te njihovu pojedinačnu važnost u kontekstu cjeline.		
2.a Piše jasne rečenice poštujući gramatička i pravopisna pravila.	2.a Koristi se relevantnim stručnim nazivljem za temu koju obrađuje.	2.a Upotrebljava odgovarajući stil pisanja relevantan za temu koju obrađuje.
2.b Prepoznaje činjenice relevantne za temu teksta.	2.b Povezuje činjenice uzročno-posljedično i kronološki.	2.b Iskazuje činjenice iz drugih izvora s ciljem proširivanja znanja publike o danoj temi.
	2.c Odvaja važne činjenice od manje važnih posvećujući im više prostora u tekstu.	2.c Sastavlja složene ideje povezujući ih s poznatim znanjima.
2.d Piše pregledan tekst koristeći se različitim tipografskim rješenjima kako bi pokazao važnost činjenica i njihovu logičnu vezu.		2.d Potkrijepljuje stilskim izražajnim sredstvima različite ideje s ciljem objašnjenja odnosa među njima.
3.a Definira teze za pisanje eseja.	3.a Razvrstava prikupljenu građu za pisanje eseja kako bi prikazao najbitnije detalje relevantne za temu eseja.	3.a Koristi vizualne, taktilne, auditivne i olfaktivne motive kojima će unaprijediti tehniku izrade eseja.

3.b Određuje tematiku eseja izdvajajući važnije motive od manje važnih.	3.b Primjenjuje različite tehnike pripovijedanja da bi pokazao složenost likova i raznovrsnost pogleda na temu djela.	3.b Povezuje detalje različitim stilskim figurama kako bi kod čitatelja stvorio taktilne, auditivne, vizualne i olfaktivne senzacije.
3.c Kombinira subjektivno viđenje s objektivnim predstavljanjem doživljaja ili događanja.	3.c Upotrebljava statičke i dinamičke motive da uspori ili pokrene radnju pri čemu kod čitatelja stvara iščekivanje i omogućava mu da se udubi u problem, odnosno stvara zanimanje za rasplet problemske situacije.	3.c Povezuje motive u eseju stvarajući kod čitatelja osjećaj cjelovitog svijeta prikazanog u tekstu.

2. komponenta: Pisanje i distribucija pisanih radova

Ishodi učenja:

1. Piše jasne i smislene radove u kojima su sadržaj, organizacija i stil primjereni zadatku, svrsi i publici.
2. Usavršava svoj pisani rad planiranjem, revizijom, redigiranjem ili pokušajem novog pristupa.
3. Koristi suvremenu tehnologiju kako bi napisao i objavio radove te ostvario interakciju i suradnju s drugima.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Piše gramatički i pravopisno pravilne rečenice kako bi napisao jasan i smislen rad.	1.a Usklađuje leksik i kompoziciju s temom, publikom i kontekstom teksta.	1.a Upotrebljava stil i sintaksu koji odgovaraju temi, publici i kontekstu teksta.
1.b Prepoznaje funkcionalni stil koji je u skladu s temom, publikom i kontekstom teksta.		
2.a Izrađuje plan onoga što će pisati s postavljenim ciljevima i podciljevima.	2.a Uređuje ili ispravlja svoj pisani rad sa sviješću o pogreškama i znanjem kako poboljšati pisani rad.	2.a Slaže pisani rad u cjelinu služeći se širokim odabirom književnih izraza, oblika i vrsta tekstova.
2.c Pregledava napisani tekst s ciljem njegova poboljšanja.		
3.a Razvrstava sadržaj u odgovarajućim programima za obradu teksta vodeći računa o hijerarhiji njegovih elemenata.	3.a Ispravlja svoje i tuđe pisane radove u skladu s novostečenim argumentima ili informacijama koristeći suvremenu tehnologiju.	3.a Objavljuje svoje radove (npr. blog, članak na portalu itd.) koristeći suvremene tehnologije i komentira ih s čitateljima.

3. komponenta: Gramatika i pravopis

Ishodi učenja:

1. Pokazuje vladanje pravilima standardne gramatike i njihovom primjenom pri pisanju.
2. Pokazuje vladanje pravopisnim pravilima i interpunkcijom.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Preoblikuje nepravilno napisane riječi standardne gramatike.	1.a Primjenjuje pravila standardne gramatike u izradi pisanih radova, koji mogu sadržavati pored riječi standardnog jezika i strane riječi.	1.a Tvori tekst odstupajući od standardne gramatike (u leksiku i sintaksi) kako bi prenio njihova osobita značenja.
1.b Piše sintaktičke jedinice poštujući norme standardne gramatike.	1.b Uspoređuje sintaktičke jedinice objašnjavajući njihove odnose.	1.b Konstruira rečenice različite dužine s ciljem postizanja učinkovitosti teksta.
2.a Izdvaja nepravilno napisane riječi i znakove interpunkcije na određenom zadanom tekstu.	2.a Primjenjuje pravila o uporabi velikog slova, interpunkcijskih znakova i pravopisa na pripremljenom tekstu.	2.a Vrjednuje u svom i tuđem pisanom radu uporabu svih pravopisnih pravila.

4. komponenta: Istraživanje u cilju izgradnje i prezentacije znanja

Ishodi učenja:

1. Provodi kratke, ali i značajnije istraživačke projekte zasnovane na zadanim pitanjima, pokazujući razumijevanje predmeta istraživanja.
2. Prikuplja relevantne informacije iz više tiskanih i digitalnih izvora, procjenjuje valjanost i preciznost svakog izvora i integrira informacije, u isto vrijeme izbjegavajući plagiranje.
3. Pronalazi dokaze u književnim ili informativnim tekstovima u svrhu podrške analize, razmišljanja i istraživanja.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Opisuje značaj istraživanja na određenu temu.	1.a Koristi prethodno urađeni koncept za izradu kraćeg istraživačkog projekta zasnovanog na zadanim pitanjima.	1.a Tvori istraživački projekt zasnovan na činjenicama i dokazima.
1.b Izrađuje koncept istraživanja na osnovi zadanih pitanja.	1.b Povezuje više izvora o temi uz argumentirano obrazloženje predmeta istraživanja.	
2.a Izdvaja relevantne informacije za određenu temu iz više pouzdanih pisanih i digitalnih izvora.	2.a Integrira prikupljene relevantne informacije iz više pouzdanih pisanih i digitalnih izvora.	2.a Preuređuje informacije u skladu sa zadatkom, namjenom i publikom.

	2.b Procjenjuje valjanost svakog izvora kako bi izbjegao plagiranje.	
3.a Izdvaja ključne riječi, događaje, likove/sudionike događaja iz teksta i stilska obilježja.	3.a Procjenjuje značaj izdvojenih elemenata iz teksta za analizu, razmišljanje i istraživanje.	3.a Tumači dokaze iz teksta uočavajući njihovu međuovisnost.
5. komponenta: Poznavanje jezika		
Ishod učenja:		
1. Pokazuje razumijevanje kako jezik funkcionira u različitim kontekstima i zna odabrati odgovarajući izbor forme, rječnika i stila pri pisanju.		
OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Koristi normu hrvatskoga jezika (bosanskog jezika, srpskog jezika) i rječnik te stilska obilježja tekstova različitih vrsta i složenosti (rasprave, eseje i putopise).	1.a Prepoznaje sličnosti i razlike zadanih tekstova različitih vrsta i složenosti na osnovi određenih jezičnih i stilskih obilježja.	1.a Tvori vlastite rasprave, eseje ili putopise koristeći se prethodno napisanim dnevnikom rada.
1.b Prepoznaje različite funkcionalne stilove.	1.b Piše dnevnik rada koji sadrži tijek zadatka (vrijeme, aktivnost i sudionike).	1.b Kombinira sve funkcionalne stilove u pisanju.
6. komponenta: Opseg pisanja		
Ishod učenja:		
1. Piše jednostavne i kraće ili složene i opsežnije pisane radove za koje je potrebno vrijeme za istraživanje, razmišljanje i reviziju u različite namjene.		
OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Piše pisane radove za različitu namjenu i publiku u skladu sa zahtjevom i brojem riječi.	1.a Revidira tekst prilagođavajući ga različitoj namjeni i publici.	1.a Tvori složene pisane radove na osnovi istraživanja, razmišljanja i revizije za različitu namjenu i publiku u skladu sa zahtjevom i brojem riječi.

4. OBLAST: USMENO IZRAŽAVANJE I SLUŠANJE

1. komponenta: Razumijevanje i suradnja

Ishodi učenja:

1. Priprema se i sudjeluje učinkovito u nizu razgovora i suradnji s različitim sugovornicima, nadogradnji ideja drugih i izražavanju osobnih ideja jasno i uvjerljivo.
2. Integrira i ocjenjuje informacije predstavljene u različitim medijima i formatima, uključujući vizualno, kvantitativno i usmeno.
3. Procjenjuje govornikovo stajalište, argumentaciju i korištenje dokaza i retorike.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Definira plan razgovora koji dijeli s drugim sudionicima (utvrđuje ciljeve, rokove zadataka i uloge sudionika).	1.a Obrazlaže uloge u ostvarenju zadataka iz plana.	1.a Raspravlja s ciljem usklađivanja različitih gledišta tijekom razgovora.
1.b Piše izvještaj s razgovora koji dijeli sa drugim sudionicima.	1.b Razlikuje prednosti i nedostatke odabranih izvora informacija.	1.b Suprotstavlja moguće točke gledišta za rješavanje kontradiktornih stavova.
2.a Prikuplja informacije u različitim medijima i formatima.	2.a Transformira informacije kako bi odgovarale ciljanom mediju ili formatu.	2.a Procjenjuje vjerodostojnost informacija iz različitih izvora.
	2.b Objašnjava prednosti i nedostatke odabranih medija i formata u kojima se nalaze informacije.	2.b Integrira odabrane informacije u skladu s temom, medijem ili formatom.
3.a Sačinjava popis pitanja kako bi pravilno protumačio govornikove izjave.	3.a Reinterpretira sugovornikovu argumentaciju i dokaze na svoj, drugačiji način, pokazujući razumijevanje za govornikovu točku gledišta.	3.a Procjenjuje govornikovo gledište, argumente i stil koristeći se svojim iskustvom i znanjima iz retorike i drugih znanstvenih oblasti.

2. komponenta: **Prezentacija znanja i ideja**

Ishodi učenja:

1. Predstavlja informacije, nalaze i dokaze tako da slušatelji mogu slijediti tijekom obrazlaganja, a organizacija, razvoj i stil primjereni su zadatku, svrsi i publici.
2. Koristi digitalne medije i vizualno izlaganje podataka da strateški prikaže informacije i ojača razumijevanje prezentacija.
3. Prilagođava govor različitim kontekstima i komunikacijskim zadacima.

OSNOVNA RAZINA	SREDNJA RAZINA	NAPREDNA RAZINA
Učenik:		
1.a Izdvaja najvažnije informacije, nalaze i dokaze u skladu sa zadatkom, svrhom i publikom.	1.a Predstavlja pregledan, logičan i jasan plan prezentacije o informacijama, nalazima i dokazima.	1.a Prikazuje drugačije ili suprotne točke gledišta uspoređujući ih s informacijama, nalazima i dokazima.
2.a Oblikuje prezentacije i predstavlja informacije uporabom više digitalnih medija i formata.	2.a Prilagođava informacije, nalaze i dokaze odgovarajućim digitalnim medijima i formatima.	2.a Integrira informacije, nalaze i dokaze dane u različitim digitalnim medijima i formatima u logičnu, jasnu i upečatljivu cjelinu.
3.a Prilagođava govor različitim kontekstima i zadacima koristeći standardni jezik.	3.a Opisuje sudionike, likove ili razvoj događaja u različitim kontekstima i zadacima koristeći se standardnim jezikom.	3.a Cjelovito predstavlja stvarni ili izmišljeni doživljaj ili događaj u skladu s kontekstima i zadacima vodeći računa o uporabi standardnog jezika.